Lodzer Tageblat № 58

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

לאָדזער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16.
פּאַלעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-57, פון אדמיניסטראַציע 100-47

25-טער יאהרגאַנג | 8. marca 1932 | דינסטאָג, ל׳ אדר א׳ תרצ״ב

רושם אויף דער גאַנצער וועלט שבת — די נאַציאָנאַלע לויה

נעשטאָרבען בריאַן

פּאַריז, 7. מערץ. (ספּ. צום „ל.ט.") בריאַן איז געשטאָרבען אין זיין וואוינונג אויף אוועניו קלעבער. די דאָקטוירים האָבען אים געהיסען קומען צו פאהרען פון קאַשערעל קיין פּאַריז, ווייל די פאַרגעשריבענע קראַנקהייט איז נאָר מעגליך געווען אַרויסצופאהרען אין פּאַריז. זיי זיין קומען קיין פּאַריז האָט בריאַן נישט פאַרלאָזט דאָס בעט. מען האָט קיינעם נישט אַרייַנגעלאָזט צו אים. געלעען נאָכמיטאָג אין אַרייַנגעטרעטען אַ פאַרערגערונג אין עס איז שוין נישט געווען צו עהיאַרטען, אין ער זאָל צוריק געזאָגט וועדען.

שבת די נאַציאָנאַלע לויה פון בריאַן

פּאַריז, 7. מערץ. (ספּ.) מאַסען מענשען בעלאַגערן בריאַן׳ס הויז. אַ ספּעציעלע פּאָליצייאָפּטיילונג הוט די אָרדנונג. בערהמטע פּערזענליכקייטען פון דער פאָלקישער וועלט בעזוכען בריאַן׳ס וואוינונג. די נאַציאָנאַלע לויה פון בריאַן וועט פאָרקומען שבת.

בריאַן׳ס טויט אין פּראַנצויזישען פּאַרלאַמענט

פּאַריז, 7. מערץ. (ספּ.) די ידיעה וועגען בריאַן׳ס טויט איז אָנגעקומען אין פּאַרלאַמענט בעת די דעבאַטען. דער פאָרזיצער האָט ערקלערט: „נאָר וואָס האָב איך מיר דערוואוסט וועגען בריאַן׳ס טויט". אין איין אויגענבליק האָבען זיך אַלע דעפּוטאַטען דערהויבען פון זייערע ערטער.

דערויף האָט דער פאָרזיצער ערקלערט: „איך גלויב, אַז איך וועל אויסדרוקען אַלעמענס געפיהלען, וואָס איך וועל צו־לויב׳ן טויט פון גרויסען מענש פאַרלוסטיגען צו שלומען די זוצונג אַלס צייכען פון טרויער.

פּרעזידענט דומער ביים פער־שטאָרבענעם

פּאַריז, 7. מערץ (ספּ.) פּרעזידענט דומער איז תיכף אויעק אין דער וואוינונג פון פאָרשטאָרבענעם. עס איז אויך געהיסען דער גאַנצער דיפּלאָמאַטישער קאָרפּוס, פרי אָפּגעגעבען אַ קאָנדעלענץ.

מ׳ געפיהל פון פּויליש־ער רעגירונג

וואַרשא, 7. מערץ. (טעלעפאָנוש) פּרעמיער פּרוסטאָר האָט אַדרעסירט אַ קאָנדאָלענץ־טעלעגראַמע צום פּרעמיער מאַדריע צוליב׳ן טויט פון בריאַן׳ען.

וואַרשא, 7. מערץ. (טעלעפאָנוש) דער שעף פון דיפּלאָמאַטישען פּראָטאָקאָל, גראַף ראָמער, האָט אויבערגעגעבען אין דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדע קאָנ־דאָלענצען צוליב׳ן טויט פון בריאַן׳ען.

זאַלעסקי וועגען בריאַן׳ס עז

גענף, 7. מערץ. (ספּ.) מיניסטער זאַלעסקי האָט ערקלערט פאָלגענדען אינ־טערוויאָו דער „האַוואַס"־אַגענטור:

איך בין שטאַרק געריהרט פון דער ידיעה וועגען טויט פון בריאַן. דאָס איז אַ גרויסער פאַרלוסט פאַר פראַנקרייך און דעם פאָלקער־בונד. איך דאָנקען מאַן האָט דער כאָלעקטיווער שלום־ווילען געפונען זיין פאַרוראָגנפיאַרונג.

דער רושם אין ענגלאַנד

לאָנדאָן, 7. מערץ. (ספּ.) זיין פול יאָהרען האָט אַ טויט פון אַ פרעמדען פאָ־ליטיקער נישט אַרויסגערופען אַזאַ רושם, ווי בריאַן׳ס טויט.

אין פּאַרלאַמענט האָט משעמבערלען גערעדט שטאַרק געריהרט וועגען בריאַן׳ן, אָנרופענדיג אויהם האַרצינען פרענד. קיי־נער נישט אַזוי ווי בריאַן — האָט משעמ־בערלען געזאָגט, האָט אַזעלכע פערדינגס־מען פאַר׳ן שלום.

די רעדע האָט דער פּאַרלאַמענט אויס־געהערט שטעהענדיג־ערהויב.

דער רושם אין דייטשלאַנד

בערלין, 7. מערץ. (ספּ.) דער טויט פון בריאַן האָט אין די הינטע קריזען גע־מאַכט אַ שטאַרקען רושם. די האַלב־אָפי־ציעלע פאַקטאָרען שטרייבען אונטער, אַז בריאַן האָט נישט געשוינט זיינע פּחות, אַז עס זאָל דערפיהר טוערען צו אַ סוף דאָס אָנגעהויבענע אין לאָקאַרנאָ ווערק, ברענגען צו אַ הסכם צווישען בונדעס־קרוגמען שכנים, זאָל דערפיהרט ווערען צום סוף. אין בריאַן האָט מיט אויסרויער געשמרעבט צום צוק. די קאָנטי־אַגענטור שרייבט וועגען טויט און פּערזענלי־כקייט פון בריאַן מיט גרויס עהרען־געפיהל.

דער רושם אין גענף

גענף, 7. מערץ. (ספּ.) בעת דער זי־צונג פון דער אויסערגעוועהנלי־כער פער־זאַמלונג פון פעלקער־בונד־פּלענום, איז אָנגעקומען די ידיעה וועגען בריאַן׳ס טויט. דער פאָרזיצער מנ. הומאַנס האָט געהאַלטען אַ טרויער־רעדע און די זוצונג איז אויבערגעריסען געוואָרען אויף 15 מינוט.

בריאַן׳ס קאַנדידאַטור..

פּאַריז, 7. מערץ. (ספּ.) ערשט נעכ־טען האָט מען און וואהל־קרייז נאַנט, בריאַן׳ס געבוירטס־שטאָט, אַרויסגע־שטעלט בריאַן׳ס קאַנדידאַטור צום פּאַר־לאַמענט. אַלע אויבריגע פּאַרטייען האָבען בעשלאָסען נישט אַרויסצושטעלען קיין געגען־קאַנדידאַטען.

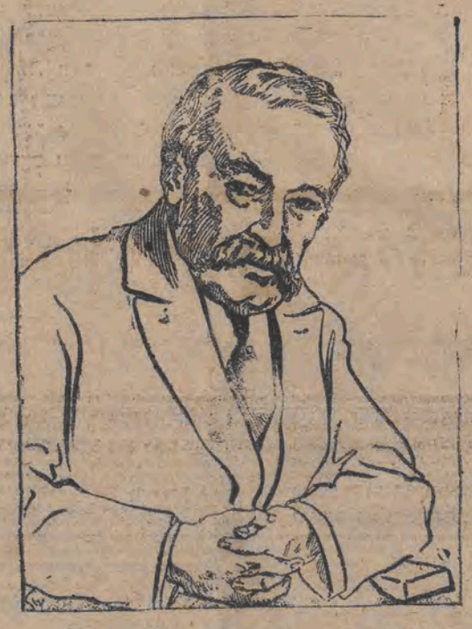

אַריסטיד בריאַן, דער אַפּאָסטאָל פון שלום

אַריסטיד בריאַן

(איינינע ביאָגראַפישע איינצעלהייטען)

צוזאַמען מיט פּרעמיער־מיניסטער, בערך צוואַנציג מאָל מיניסטער — דאָס איז די פּאָליטישע קאַריערע פון פערשטאָרבענע־נעם בריאַן און משך פון אַ פיר־טעל יאָהר־הונדערט!

און דער נעשיכטע פון דער דריטער רעפּובליק האָט בריאַן געשפּילט אַן אויס־טערגעוועהנלוך גרויסע און פולקאַרבענע ראָלע, וואָס שטעלט אויהם אין די רוהען פון די גרעסטע פּערזענלי־כקייטען פון דער פראַנצויזישער פּאָליטיק פון דער לעצטער צייט — ציזאַמען מיט זשיל פּערי און גאַמבעטאַ, וואַלדעק רוסאָ.

אַריסטיד בריאַן האָט נישט אַזוי שנעל געמאַכט זיין קאַריערע — ער איז שוין אַלט געווען פערציג יאָהר, ווען ער איז צום ערשטען מאָל אויסגעוועהלט געווע־רען אַלס דעפּוטאַט אין פיר אין פערציג יאָהר, ווען ער איז צום ערשטען מאָל גע־וואָרען מיניסטער. ער האָט די דאָזיגע קאַריערע צוגעגרייט לאַנגזאַם, מיט אַ סך פלייס און ענערגיע.

אין נאַנט אין בריאַן געבוירען געווא־רען, אין יאָהר 1862, פון פּשוט׳ע על־טערן — זיין פאָטער האָט געהאַט אַ שענק.

בריאַן האָט גלענצענד געענדיגט דעם ליציי אין נאַנט, אין דעם יערידישען פאַקולטעט אין פּאַריז; געוואָרען תיכף אַדוואָקאַט און סטאַן־נאַזער און פּמעט באַלד צומאָרגענס געווענען אַ פּראָצעס, און וועלכען ער האָט געהאַט געגען זיך אַנ׳אַלמען, גענומען אין פעהיגען אַרוואָ־קאַט.

אין דער זעלבער צייט ווערט בריאַן זשורנאַליסט און פּאָליטישער פּראָפּאַ־גאַנדיסט.

אין 1868 אין בריאַן צום ערשטען־מאָל אויסגעוועהלט געוואָרען אין מוני־ציפּאַל־ראַט פון סען נאַזער און זיין קאַנ־דידאַטור אין מיט אַ יאָהר שפּעטער אַרויסגעשטעלט געוואָרען בײַ די פּאַרלאַ־מענט־וואַהלען — נאָר אָהן ערפאָלג.

בריאַן האָט דעמאָלט פּראָפּאַגאַנדירט דעם סינדיקאַלזם און דאָס רעכט פון די אַרבייטער צו אָרגאַניזירען אַנ׳אַלגעמיי־נעם שטרייק. אין מאַרסעל איז אין 1892 אָפּגעראַלטען געוואָרען אַ קאָנגרעס פון די סוציאַליסטישע פעדעראַציעס; בריאַן איז געווען דעלעגאַט. זיין רעדע האָט אויף דעם קאָנגרעס געמאַכט אַ גרויסען אינ־דרוק און זיינע פאַרשלאָגען האָבען בעק־מען אַ מעהרהייט שטימען; שפּעטער האָט בריאַן פערמיידונג די זעלבע אין דעע אויפ׳ן קאָנגרעס פון נאַנט אין 1894.

דרייסיג יאָהר אַלט ווערט ער אויגער פון די וויכטיגע פיהרער פון דער אַרבייטער־בעוועגונג, שלוסט זיך אָן אין דער גרינ־דונג פון אונאָפּהענגיגע סאָציאַליסטען, פון זשאָרעס און וויוויאַני, וואָס האָבען נישט געהערט צו קיין שום פּראַקציע.

בעת דער דרייפוס־אַפערע זענען גער און זיינע אָנהענגער געווען געגען דעם, אַז די סאָציאַליסטען זאָלען זיך אַריינמי־שען אין קאַמף צווישען צוויי בורזשואַיע לאַגערן — דרייפוסאַרען און אַנטי־דרי־פוסאַרען — דאַנעגען די אונאָפּהענגיגע סאָציאַליסטען אין קודם כל זשאָרעס האָ־בען זיך מוטיג אַרייַנגעוואָרפען אין קאַמף אין פערטיידיגונג דרייפוס׳ן — זיי דאָבען געקעמפט פאַר׳ן אמת און יושר.

אויך אַריסטיד בריאַן איז געווען אַ דרייפוסאַר. ער איז אַרויסגעטרעטען אויף מיטינגען, געשריבען אַרטיקלען פאַר רעוויזיירען דעם דרייפוס־פּראָצעס. אמת, די ראָלע, וואָס בריאַן האָט גע־שפּילט אין דער דאָזיגער אַפערע איז נישט געווען פון די גרויסע, נאָר שוין דעמאָלט האָט ער בעמערקט די סכנה פון רעלויגיעזען פאַנאַטיזם און עס איז קיין סתק נישט, אַז די „אַפערע" איז געווען די הויפּט־סיבה פון זיין קאַמף פאַר אָפּ־מוילען די קורבע פון דער מליצה, וואָס איז פאַקטיש געווען זיין אַרבייט.

בריאַן האָט זיך דעמאָלט שוין אַרויס־געוויזען פאַר אַ ספּעציאַליסט פון מאַ־געוויזען. זיין הויפּט־טאַקטיק איז גע־ווען שפּאַלטען די געגנער.

ענדליך, אין 1902, ווערט בריאַן אויס־געוועהלט אין פאַרלאַמענט אַלס ווערט־מאַט פון סענט־עטיען — הערער 9 טויזענד שטימען האָט ער בעקומען; דאָס איז געווען אַ גרויסער נצחון פאַר בריאַן׳ן און פאַר דער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי.

אין פאַרלאַמענט איז זיין נאָמען געווען גוט בעקאַנט — אַלס פיהרער פון דער לינ־קער פון אַ גרויסער פּאַרטיי, פעהיגער זשורנאַליסט, פּראָפּאַגאַנדיסט און אַנטי־כער אַדוואָקאַט — נאָר אַ ריהיג וויכטיגע פּראָצעסען, בעזונדער נאָכ׳ן פּאָליטישען פּראָצעס פון גוסטאַוו הערוועי, דעמאָלט עקסטרעמער אַנטי־מיליטאַריסט.

אין מערץ, 1906, נאָכ׳ן פאַלען פון דער רעגירונג פון רוואוויע, האָט סאַריען נעגומען אויף זיך די מיסיע צו שאַפען אַ קאַבינעט, האָט ער פאָרגעלעגט בריי־אַנ׳ען אַ פּאָרטפעל. בריאַן האָט אָקצעפּ־מירט. די פראַנצויזישע סאָציאַליסטישע פּאַרטיי שטעלט אויהם דאַן מחויב דער פּאַרטיי.

בריאַן איז געוואָרען מיניסטער פון בילדונג, קולטוס, און קולטוס־מיניסטער; זיינע קאָלעגען זענען געווען קלעמענסאָ, פּאַנקאַרע, בערטאַ, בורזשואַ, לגו. אויף דעם דאָזיגען פּאָסטען האָט בריאַן גע־האַט דורכצופיהרען און לעבען די סע־פּאַראַציע פון דער קורבע. דאָ האָט בריאַן אַרויסגעוועזען זיין מאַלאַנט פון מאַגעוו־רירען, פון דיפּלאָמאַטישער סטראַטעגיע.

די רעגירונג פון סאַריען פאַלט, קלע־מענסאָ ווערט פּרעמיער און אָקטאָבער 1906. בריאַן בלייבט אויף זיין פּאָסטען.

אין יולי 1909, נאָר דער דעמיסיע פון קלעמענסאָ, ווערט בריאַן צום ערשטען מאָל פּרעמיער־מיניסטער. אין זיין רעגי־רונג געפינען זיך דרי געוו. סאָציאַליס־טען, אַלע דרי אויסגעשלאָסענע פון דער פּאַרטיי: בריאַן גופא, וויוויאַני און מי־לעראַן.

בריאַן באַמיהט זיך דורכצופיהרען רע־פאָרמען — ער פוהרט דורך אַ רייה אר־בייטער־ און פּויערים־געזעצען און ווערט אַ „רעאַל־פּאָליטיקער"; אין דער זעלבער צייט זוכט בריאַן אַ וועג צו „פּאַציפיצי־רען" די מוחות, שאַפען שלום צווישען די בורגער.

אין יאַנואַר 1912 איז ער געוואָרען יוסטיץ־מיניסטער אין דער רעגירונג פון פּואַנקאַרע; מילעראַן, וואָס איז שוין דע־מאָלט אינגאַנצען אויבערגעגאַנגען צו דער רעאַקציע, איז געווען קרוגס־מיניסטער; דאָס האָט ער צוריק אַרייַנגענומען און דער אַרמעע דעם פולקאָוונוק פאַמי־דע־קלאַס, וואָס האָט געשפּילט אַזאַ טרויע־ריגע ראָלע אין דער דרייפוס־אַפערע! פּואַנקאַרע האָט דאָס צוגעלאָזט און האָט דעריבער אויפגערעגט די לינקע עלעמענ־טען. עס איז אין אַ גרויסער מאָס צו פער־דאַנקען דער פּראָפּאַגאַנדע פון בריאַן, וואָס פּואַנקאַרע אין דער אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס פּרעזידענט — און בריאַן האָט דעמאָלט פערגעסען זיין אָרט — פּרעמיער־מיניסטער (יאַנואַר 1913 ביז מערץ 1913).

בעת דער מלחמה איז בריאַן אין אָנ־הויב געווען יוסטיץ־מיניסטער און שפּע־טער פּרעמיער און אויסערן־מיניסטער פון זאָקטאָבער 1915 ביז מערץ 1917.

אין יאַנואַר 1921 ווערט ער פּרעמיער־מיניסטער און מיניסטער פון אויסערן — און דאָ הויפּט זיך אין אַ נייע תקופה פון זיין פּאָליטישער טעטיגקייט, די תקופה פון זיין קאַמף צו לוקווידירען נישט בלויז די מלחמה, נאָר אויך די מלחמה־גע־פיהלען און שאַפען דעם אויראָפּעאישען שלום.

עהרע דעם אָנדענקען פון מוטיגען עקמפער פאַר פעלקער־רעכט און פעל־קער־שלום!

— —

פקידי הלשכה של הקהלה העברית בלודז

מביעים את השתתפותם בצערו העמוק של

סגן נשיא שלטון הקהלה

מר **א. ה. ברגר** נ״י

במות עליו אחותו מרת

רבקה לאה נ״ע

הקהלה העברית בלודז

מביעה בזה תנחומים לר׳ **אלעזר הינך ברגר** נ״י

סגן נשיא שלטון הקהלה,

לאסון הגדול אשר קרהו בהלקח מאתו אחותו העדינה מרת

רבקה לאה נ״ע

בתוך שאר אבלי ציון וירושלים תמצא נחומים בצרה.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין בליהענדען עלטער פון 25 יאָהר אונזער ליבער און אייגציגער זוהן, שייערער ברודער

נ״ע

זלמן ב״ר ישעי׳ נ״י **עלעכנאָוויטש**

די לויה קומט פאַר היינט, דינסטאָג א׳ דראש חודש אדר ב׳ תרצ״ב 2 אַזייגער נאָכמיטאָג פון שרויער־הויז סקוועראָווא 18, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

עלטערן און שוועסטער

ליגע

פאַר׳ן אַרבייטענדען ארץ־ישראל

אָרדענט איין

היינט דינסטאָג

דעם 8־טען מערץ, 8 אַ זייגער אָוונד אַ

זאַל פילהאַרמאָניע

(נאַרוטאָוויטשאַ 20)

פאַרלעזונג פון בערל לאַכער

(מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין לאָנדאָן און מיטגליר פון דער עקזעקוטיווע פון סאָציאַליסטישען אינטערנאַציאָנאַל)

ד״ר **די אַקטיווע לאַגע אין ציוניזם**

בילעטען צו בעקומען אין לאָקאַל פון פּועלי־ציון (פּיעטרק, 83), התאחדות (שענקעוויטשאַ 5-3); ציון, אָרג. (שרודמיעסקאַ 29), תוצרת הארץ (שרודמ. 1), בײַ גורין (נאָוואָמיעסקאַ 15) און פון 4 נאָכמ. בײַ דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

דאַנקזאָגונג

אַ הערצליכען דאַנק דעם זעהר געעהרטען ה׳ ד״ר בעטע פון פּיעטריקאָווער 6. פאַר זיין פאָטערליך גיטרייע מסירת־נפשדיגע איבערגעבענהייט בײַם בע־האַנדלען און אויסהיילען אונזערע ליבע קינדערלעך פון שווערע קאָמפּליצירטע קראַנקהייטען בין צום גרעס־טען ערפאָלג, זאָל איהם גאָט דערלאַנגען געבען אַרוכת ימים און אַ גוט געזונד. פאַמיליע **זאַנענבערג**

11 ליפּעאַפּאַד 65 №

ערטיילט 842 ויזעס קיין אַמעריקאַ אַנשטאָט 14.838 אין יאַנואַר

ניו־יאָרק (יטא) לויטן פּערזאָנאַל פון אַמעריקאַנער אונטער־מיניסטעריום, וואָס און אונדז פערעפנטלעכט זעלבע, זענען אין משך פון חודש יאַנואַר ד. י. ערטיילט געוואָרען 842 ויזעס לאַר אומגראַנטען און רי פּערזאָנען שטאַ־טען, לויט דער קוואָטע האָבען אין משך פון דעם חודש געזאָלט אַנגלאַנדערן קיין אַמעריקאַ 14.838 פּערזאָן.

די נעכטיגע זיצונג פון סיים

וואַרשא, 7. מערץ. (מעלעפאָניש) אויף דער הענטיגער זיצונג פון סיים פאַר דעם צומרעטען צו דער טאָג־אָרדנונג, האָט בעקומען אַ וואָרט צו אַנ'ערקלערונג

דעפ. הרב לעווין

שעלכער האָט שארף פּראָטעסטירט געגען דעפ. נרינבוים פאַר'ן אַרויסשלעפּען פאַרן פאָרם פון סיים אונגערלוכע יידישע רעגונגען, נושט אָפּהאַלטענדיג זיך אפילו פון אָנגרייפען רביים און רבנים. דער פלומר'שטער (!) יידישער פאַרשטעהער, האָט וויטער געזאָגט הרב לעווין, ער־לויבט זיך אָנצוגרייפען אפילו אַזאַ קרישמאַל־רוגע פערזאָן, ווי דעם נערער רבי'ן, צו וועלכען עס האָבען פערטרויען צעהנדלוגער יידען.

וויטער פּראָטעסטירט דער רעדנער גע־גען דעפ. גרינבוים'ס אָנגרוף אויף די אַר־מאַדאָקסישע שולען. ל'שטעל פעסט, האָט אויסגעפיהרט דעפ. הרב לעווין, אַז די אַרמאַראָקסישע שולען ענטשפּרעכען פיל־שטענדיג די פאָרדערונגען פון רעגורונגס־פּראָגראַם. מיר שטאָלצירען מיט די דאָ־זיגע שולען".

אויפ'ן ערשטען אָרט פון סדר־היום האָט זיך געפונען דער נייער געזעץ־פּראָ־יעקט וועגען

שטייער־שטראַפען

די שטראַף־סאַנקציעס לויט'ן נייעם געזעץ זענען פיל שאַרפער פון פריהערדיגען.

דעפ. זאָמערשטיין טראָגט ארטן מעהרערע אויסבעסערונגען.

אויך בעים בעטראַכטען דעם צווייטען פונקט געמט דאָס וואָרט דעפ. זאָמער־שטיין און פערלאַנגט צו רעדוצירען די געריכטס־אָפּצאָהלען. אַלע אויסבעסערונ־גען ווערען אָבער אָפּגעוואָרפען.

דער סיים טרעט דאַן צו צום רעגורונגס פּראָיעקט וועגען

די סאָציאַלע פערזיכערונגען

נאָכדעם ווי עס רעפערירט דער אַר־בייטס־מיניסטער הובינסקי, נעמט דאָס וואָרט דעפ. זשילאָווסקי (פ.פ.ס.), וועל־כער גרייפט שטאַרק אָן דאָס נייע געזעץ. די רעגורונג פון פרעמיער פּרוסטאָר — זאָגט דער רעדנער — גראָבט אויצ אונ־טער דאָס, וואָס אפילו דער „לעוויאַטאַן" האָט נושט געהאַט די דרויסטקייט צו טון.

די פאַרשטעהער פון די ענדעקעס האָ־בען נושט בעהאַלטען זייער צופרידענ־הייט פון אַרבייטער־אָנגעגעם פּראָיעקט.

נאָך דער ערשטער לעזונג ווערט דער פּראָיעקט אויפגעגעשיקט אין דער קאָמי־סיע.

היטלער אָבגעשטעלט די אַנטיסעמיטישע העצע בעת דער וואַהל־קאַמפּאַניע

בערלין, 7. מערץ (י.ט.א. שעלעגר.) דער דירעקטאָר פון י.ט.א. פון ניו־יאָרק, וועלכער איז ספּעציעל געקומען קיין בערלין, כדי צו זיין אַנוועזענד ביי די פּרעזידענט־וואַהלען אין דייטשלאַנד מעלדעט, אַז היטלער האָט בעשלאָסען אויף דער גאַנצער צייט פון דער וואַהל־קאַמפּעניע אָפּצושטעלען די אַנטי־יידישע העצע.

היטלער האָט צוגעשיקט צו אַלע צייטונגען און אויסגאַבען פון די היטלע־ריסטען נישא צו העצען בעת די וואַהלען געגען יידען. היטלער האַלט, אַז דער אַנטיסעמיטיזם קען שאַדען ברענגען די היטלעריסטען בעת די וואַהלען.

בעאַמטער פון דער קראַנקען־קאַסע בעשולדיגט איז מיספּרויכע

היינט ווערט אַרויסגעטראָגען דער אורטייל

(§) אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק אין קרוזו־נערוכט איז געלעגען געזעסען דער 48־יעהריגער וואַצלאַוו ריבאַשקע־ווטש, געווען. לויטער פון דער רעמאַקסאַ־ציע אין דער קראַנקען־קאַסע אין די יאָה־רען 25—1924, וואָס ווערט בעשולדיגט צו האָבען בעגאַנגען מיספּרויכען צום שאָדען פון דער קראַנקען־קאַסע.

צום פּראָצעס זענען אַרויסגעפאָרדערט גע־וואָרען 19 עדות, דערונטער דער ווצע־דירעקטאָר פון דער קראַנקען־קאַסע ל. שוסטער, וואָס האָבען אַלע אָפּגעגעבען אונגונסטיגע ערקלערונגען פאַר'ן אָנגע־קלאָגטען.

נאָכ'ן אויסהערען די עדות האָט דאָס געריכט אָפּגעלייגט דאָס אַרויסטראָגען דעם אורטייל אויף הייגט.

גענעדערט טערמין פון די מזרח־יריד'ן

מזרח־יריד'ן אַנערערש, ווי אַזוי די פריהער דיגע יאָהרען. דע רטערמין וועט זיין חמי יאָהר אַ סך פריהער. די מזרח־יריד'ן וועלען דאָס יאָהר פאָרקומען פון 18 ביז'ן 30 יונגען. די אַקציע, וואָס אַזאַ אונטער־נעמען געוואָרען צו מאָבילזירען דעם אָנטמול פון די אויסשטעלער אין נייעם טערמין, איז גענסטיג אויפגענומען גע־וואָרען מצד די שטעגריגע אויסשטעלער אויף די דערמאָנטע יריד'ן.

א ציוניסטיש זיר קלוב אין לאָדז

נאָך אַ נד. בעשלוסען פון ציוניסטישען מאַמיטעט

אויף דער לעצטער זיצונג פון ציוניס־טישען קאָמיטעט האָט דער פאָרזיצע־דער, דעפ. ד"ר ראָזענבלאַט, מיטגעטיילט וועגען בעזוך און פוילען פון מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקיטיוו, ה' בערל לאָקער, וועלכער קומט הייגט קען לאָדז און וועט דאָ אַרויסטרעטען מיט אַ עפענטלעכען רעפעראַט און פילהאַרמאָ־ניע און אויך אין אַ געשלאָסענער זיצונג פון די קאָמיטעטען פון די ציוניסטישע פערעראַציעס.

אויף דער זעלבער זיצונג און אויך אַרויפגעשוואומען דער פראָיעקט פון אינגאַרדגען אַ ציוניסטישען קלוב און אונ־זער שטאָט. די פראַגע און אונערגעגע־בען געוואָרען אַ קאָמיסיע, וועלכע דאַרף אויסאַרבעטען אַ גענויען פּלאַן.

דערויף ווערט אַרומגערעדט די פראַגע און צוזאַמענהאַנג מיט דער ראַיאָן־קאָנ־פערענץ פון „תרבות" און דער אַקציע פון פערשפּרייטען דעם „סלע" און עס ווערט אויסגעוועהלט אַ ספּעציעלע קאָ־מיסיע, זיך צו פערגעמען מיט דער אַק־ציע.

צוליב דער זאַמלונג לטובת דעם אָר־גאַניזאַציאָנס־פאָנד פון צ.ס. פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און פוילען, וועלכע דאָרף אַרויסגעפיהרט ווערען און די נאָהענטסטע טעג מיט דער בעטיליגונג פון אַ פאַרשטעהער פון צענטראַל־קאָמיטעט, ווערט בעשלאָסען, אַז אַלע מיטגלידער פון ציוניסטישען קאָמיטעט שטעלען זיך אין רשות פון דער אַקציע.

דער רעלעגירטער פון קרן־היסוד־די־רעקטאָריום און ירושלים ה' א. סאָלאָרנ־רעפערירט וועגען נאָנג פון דער „קה"־קאַמפּאַניע און לאָדז און אַפּעלירט צו די ציוניסטישע עסקנים, זיי זאָלען צוהעל־פען און דער פּעראַנטוואָרטלעכער אַרבייט ווייל נאָר פון דעם איז אָפּהענגיג דער ער־פאָלג פון דער אַקציע לטובת דעם אויפ־בוי־פאָנד פון ארץ־ישראל.

צוליעצט ווערט נאָך בעשלאָסען צו רעי־לענורען און עלטערן־קאָמיטעט פון די פעראַיינגונגען יוגענד־קאָמיטעט פון די פעראַיינגונגען אַרבייטער־אַקציע: „חרציה" און „השומר הלאומי" די ה"ח מ. מרחיב און א. שיין.

ווען צאהלט מען ניישט קיין עלעק־טריע־שטייער?

(§) ווי עס אינפאָרמירט אונז די פו־נאַנץ־קאָמער דאַרף דער עלעקטריע־שטייע־ער געגומען ווערען פון לוכט מיט'ן אויס־נאַהם, ווען: 1) עס ווערט צוזאַמען גע־מאָסטען דער שטראָם, וואָס ווערט בע־נוצט פאַר בעלעכטונג און קראַפט און נאָר בתנאי זה, אויב די עגערגיע פאַר'ן לוכט מאַכט אויס נאָר אַ כלליגעס טייל פון שטראָם, וואָס ווערט גענומען אויף דעם „לומשנוק", ד.ה. נושט מעהר פון 15 פּראָצענט פון דער אינסטאַלירטער קראַפט.

2) ווען די עגערגיע ווערט גענומען פון אַפּאַראַטען, וואָס קאָנען געבען לוכט, אָבער זיי רוגען פאַר אַנדערע צוועקען, ווי מעריזינישע, סונגאַליזאַציע א.א.

דער שטייער ווערט אויך נושט גענומען פון מליכה'שע און קאָמונאַלע אַמטען.

הנני משתתף בצערה של משפחת

ה' דוב בעריש יעראזאלימסקי

במות צליהם

אביהם וחותנם הישיש ז"ל

המקום ינחם אותם בתוך אבלי ציון וירושלים.

אינז. גרשון פראשקער.

בלב נשבר אני מודיעים מפטירת הילד הנחמד

נ"ע יוסף פנחס

ב"ר דייבעל נ"י אסטראוויעצקי

השרוים בצער עמוק

משפחתו ה"ת אבלת

לאדז האט ווידער אַ סענ־סאַציע מיט אַ ירושה

(אג) מיט 80 יאָהר צוריק האָט עמ־גרוזד פון פוילען קען דרום־אַפריקא דער לאָמזשער יוד יעקב האָפמאַן. זיין דאַן האָט קיינער פון זיינע נאָהענטע מעהר פון אזהם נושט געהערט.

שפּעטער האָבען זיינע קרובים פּלוצ־לינג בעקומען אַ ירשה, אַז האָפמאַן איז געשטאָרבען און האָט אויפגעלאָזען אַ גרויס פערמעגען, וואָס ער האָט זיך ער־וואָרבען, אַרבייטענדיג און אַ גאָלד־גרו־בען. זיין געלד האָט האָפמאַן פאַר'ן טויט אַרומגעגעבען און אַ באַנק און אויפגע־לאָזען אַ צוואה, אַז ערשט און 50 יאָהר אַרום נאָך זיין טויט זאָל זיין ירושה אויסגעצאָהלט ווערען זיינע קרובים.

דאָס איז געשעהען אין יאָהר 1882 און הייגט־יאָהר איז פאַל געוואָרען דאָס „יובל"־יאָהר. און שיינקלות דערמיט אַר־גאַנזירען זיך די האָפמאַנס און לאָדז, וואָס רעכענען זיך פאַר בערעכטיגט צו קריגען אַ טייל פון דער ירושה און דער הויך פון 50 טויזענד דאָלאַר, און אַ פאַר־אַנען אין זיי וואַרטען אויף דער ישועה.

יידיש טעאַטער פילהארמאניע

דירעקט.: א. בעזמאַן און ד. צעלמייסטער

אָוועגד־פרייזען פון 80 גר. ביז 2.50 זל.

א מתנה צו יעדען בילעט

ביז פרייטאָג ווערט נישט געשפּילט

ערפאלג! בעגייסטערונג! ענטוזיאזם!

רופט אַרויס מיט זיין שפּילען

דער שענסטער אַמעריקאַנער בוף־קאָמיקער

דזשעק רעכטצייט

אין זיין לעצטען סענ־סאַציאָנעלען שלאָגער

„איציכל גנב"

צוזאַמען מיט דער גוט־בעליעבטער אַרטיסטין־זינגערין

יוכבד זילבערג

1000־טער מענשען זענען פרייטאָג, שבת אָוועק פון שעאַטער אַהן בילעטען!

צו יעדען בילעט

א מתנה אומזיסט!

דאָס בילד פון דזשעק רעכטצייט מיט די וועלט־שלאָגער־לידער „שוויג הערצעלע" און „צירעלע" וואָס ווערט געזונגען דורך דזשעק רעכטצייט מיט דעם גאַנצען פוב־ליקום

אין 3 אַקטען פון י. פרידמאַן. מוזיק־רעזשי: דזשעק רעכטצייט

שבת בייטאָג 4 נאָכמ. אויפ'ן גרויסען פערלאַנג אונאַבהענגיג פון לעצטען מאָל

יאַנקעלע כוואַט

20 שלאָגער־נומערען איינער שענער פון צווייטען

מוזיק־רעזשי דזשעק רעכטצייט. — יעדער קען מיטנעמען אַ קינד בחנם!

נאָכמיטאָג ג־פרייזען 60 גר. ביז 1.60

פרייטאָג און שבת א מתנה צו יעדן בילעט

Dr. Wołkowyski

צעגיעלניאנא 4

טעלעפאָן 216-90

ספּעציאַל־אַרצט פאַר חויט וועניריש קראַנק־הייטען און מענער־שוועכע. אַלע־אַרט אַנאַליזע

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַלען.

נעמט אָן פון 9—2, און פון 5—9 אָוועגד.

בעזונדער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. H. Różanek

ציר־קינעקעהרט

נעמט אָן פון 8—10 אין פרי, 4—8 אין אָוועגד, 9 אַמ. 128-98

אין מעגליך טעמיר פון 1-11, 4-6

זיך אַנטמעכען אויפ'ן אַדרעס פון אַ דאָקטאָר־ספּעציאַליסט

Drj med J.LUBICZ

כירורג און אַרטאָפּעד

פאָלודניאָוא 9 — טעל. 183-17

ספּעצ. פון צוזאַמענשטעלען געבראָכענע הענד און פיס קראַנקהייטען פון ביינער און גלידער: שווינדזוכט (גרוזליצע), אַטרעטיזם, רעמאַטיזם, פערקרימונגען פון פלייצעס, זשילאָקעס. היילונג מיט איינשפּריצונגען איינענע פּראָצאַווניע פון אַרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען וועלכע אויף פיס־שמערצען, קינסטליכע הענד אַ פיס (פּראָטעזען) גאַרסעטען, פּרוכבינדן (פּאַסקעס) א.ז.וו.

נעמט אָן פון 3 ביז 5 נאָכמיטאָג.

Dr. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער־שוועכע

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַלען און עלעקטרא־טעראַפּיע אַנאַליזען.

פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.

אנדזשעיא 5, טעלעפ. 159-40

נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5 ביז 9 אָוו.

זונטאָג פון 9 ביז 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

„לינת־הצדק" — לאדז, צעגעניאנא 17.

דער מיזיקאַליש־טעאַטרעלער קאָלעגיום

דיאַטרעלאַמע

סאָלוסס עלעקטרישע בעדער

א מיידער'ס בעקעריי

מיט אַלע נייעסטע איינריכטונגען וו. אויך אַ ספּע־ציעלער אויוען אויף מצות אין צענטרום שטאָט מיט אַנ'איינגעפיהרטע קונדשאַפט זאַאַרט אי־בערצוגעבען אָדער צו פערפּאַכטען. אָפערטען אין אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזער טאָגעבלאַט" אונטער „גוטע בעדינגונגען".

דאַנקזאַגונג!

דער טויבשטומער פערבאַנד אין לאָדז דריקט אויס דעם טיעפסטען דאַנק די ה"ה

יצחק קאַרן און ב. קאַפּאַלמאַן

פאַר די טעכנישע לייטונג אויף דעם אָוועגד, וועלכער איז סאָרגעקומען שבת דעם 5 ה. מ. מיט דאַנקזאַגונג

די פערוואַלטונג פון טויבשטומען פעראין

זאַוואַדזקע 4.

Dr. med. Józef Izykson

ספּעצ. פאַר אויערן, נאָז, האַלז קראַנקהייטען

שטים און שפּראַכשטערונגען

נעמט אָן פון 2—12 מיטאָג און 5—7 אָוו.

פּאָלודניאָוא 9. טעל. 210-75

Dr. med. G. Gersztajn

ספּעציאַל־אַרט פאַר אויגען־קראַנקהייטען

צורקיגעקעהרט

Traugutta 12 tel. 175-10

נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אויענד

א צימער

מיט בעזונדערן איינגאַנג פון קאָרידאָר

איז פון זאָפאָרט איצערצונעבען. צו ערפאָרען

אין אַדמיניסטראַציע אונטער „ל. ה."

טוך־ און קאַרט־געשעפט

HERMAN WŁOSKI

לאדז, נאָוואָמיעסקאַ 3, טעל. 114-92, פראָנט 2־טער שטאָק

עמפּפעהלט צום איצטיגען פריהלינג און זומער־סעזאָן דעם רייכסטען אויסוואָהל פון די נייעסטע

דאַמען־ און הערען־שטאָפען

ווי: לאדזער, טאָמאַשאָווער, ביליצער און אויסלענדישע אויסאַרבייטונגען

בעסטע קוואַליטעט! נייעסטע מאָדע! פאַבריקס־פרייזען! הערט אין דעטיילס

סאַלידע און שטרענג רעעלע בעהאַנדלונג!

Dr. Ludwik Falk

הויט און געשלעכט־קראַנקהייטען

נאָווראַט 7, טעל. 128-07

נעמט אָן פון 10—12 מיטאָג און פון 5—7 אָוועגד.

Dr. med. I. Wajnberg

Cegielniana 11, tel, 126-02

אינערליכע קראַנקהייטען

ספּעציאַליסט פאַר לונגען און האַרץ־קראַנקהייטען

נעהמט אָן אין דזרהיים פון 3—5.

לאָדזער טאָגעבלאַט

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. poczt. 16
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 160-57, אַדמיניסטראַציע 100-47

דער רעדאַקטאָר נעמט־אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

קאַרדאַזאָ און דער אַנטיסעמיטיזם אין אַמעריקאַ

צוויי שטיקלעך נעם לויגען מיר אין גיו־יאָרקער „טאָג" אונ'ם זעלבען טאָג: דער ירושישער רובמער קאַרדאַזאָ און פון פרעזידענט הובער בעשטימט געוואָרען צום העכסטען געריכט פון די פעראייניגטע שטאַטען (ער האָט שוין הענטיגע יאָר אויבערנעגומען זיין אמט) — און — די ירושע בעפעלקערונג און אַמעריקע לעבט אויצ און גרויס שרעק אַלס רעזולטאַט פון אַ פערשפּרייטער העצע, אָנגעהיטרט פון אַ פּראָטעסטאַנטישער גלח, אַז ירען זענען פעראַנטוואָרטלוך פאַר'ן אויסגעגאָסענע קריזיס און לאַנד.

טאָ וואָס זאָל דאָס אַלץ בעדייטען? בעדייט דאָס אַלץ, אַז ירען און אַמעריקע האָבען געלעבט אין טעות, גלויבענדיג, אַז ס'איז פאַרהאַן אַנטיסעמיטיזם דאָרט און לאַנד, בעת אין דער אמת'ן און מען זאָ זיי אזוי פרענדליך, אַז מען גוט זיי אַזעך גאַנצע צוויי פּלעץ אין העכסטען געריכט פון די פאַרגעשטאַנענע שטאַטען.

אָדער —

בעדייט דאָס, פערקעהרט, אַז יאָ דיבמער, נישט־רובמער — דער אַנטיסעמיטיזם וואַקסט, און די אַמעריקאַנער טאָן, וו די דאָזיגע אונצעזיגער יידישער פאַרלאַמענט אין סענאַט, אשר מאַלאה און דער בראַזידענט פון דער ציוניסטישער פעדעראַציע און גרויסלאַנד, בעת די קומענדע וואַהלען וועט אויף דער יידישער גאַס פאַרקומען אַ שאַרפער וואַהלקאַמף צווישען וועגיזעליסטען (אַנהענגער פון דער רעגירונגס־פּאַרטיי), אַנטיוועלוסטען און קאָמוניסטען.

דער יונגער לאַרד מעלטשעט קומט קיין ארץ־ישראל

ירושלים (טאַ) סוף מערץ ווערט ערוואַרט אין ארץ־ישראל דער יונגער לאַרד מעלטשעט, זיין שוועסטער לויזי ערלוין וועלט שוין זיין אַ קורצע צייט אין מעלטשעט־פּאַלאַץ אין תל־אביב.

דער יונגער לאַרד מעלטשעט קומט צום עדשטען מאָל קיין ארץ ישראל. די רייזע שטעכט אין צוזאַמענהאַנג מיט אַ רייזע ווערטשאַפטלעכע פּלעגער אין א"י.

דער בעריהמטער סעקסואָלאָג דר. מאַנגוס הירשפעלד איז ארץ־ישראל

ירושלים (טאַ) אין ארץ ישראל וועלט אויצ דער בעריהמטער פאָרשער פון סעקסועלע פראָבלעמען ד"ר מאַגנוס הירשפעלד, אַ יוד, וועלכער וועט פערבראַנג נען אין ארץ ישראל אַ חודש צייט.

ד"ר הירשפעלד האָט געהאַלטען אַ רייזע רעפעראַטען אין תל־אביב און ירושלים וועגען סעקסועלע פראָבלעמען.

אַקציע געגען צוואַנג־זונטאָג־רוה איז עסטרייך

ווען (טאַ) די יעהרלעכע פערזאַמלונג פון די עסטרייכישע שומרי־שבת האָט בעשלאָסען פיהרען אַנגענרעניש קאַמפּאַניע, פרי אַרויסצופרעכען די אַפּאָלוטע זונטאָג־רוה און ווען פאַר די יידישע סוחרים, וואָס האַלטען זיך אויף דער אַנדערער זייט פון דער צוטונג „ארמיי ענד נייוי רעדזשיסטער" און דאָס פון דער אַמעריקאַנער פלאָט־מונגסמער, זענען הענט און אויגען אויפגעהויבן אין דער אַמעריקאַנער פלאָט־מונגסמער, וואָס זענען הענט־אויפגעהויבן אין דער „ארמיי ענד נייוי רעדזשיסטער".

נייער פאַרזיצער פון וועד העיר אין ירושלים

ירושלים (טאַ) דאָ איז שוין פאַר געקומען די קאָנסטיטואירונג פון נייעם וועד־העיר אין ירושלים. וואָס אין לעצטען געוועהלט געוואָרען. אַלס פאַרזיצער פון ירושלים'ער וועד־העיר איז געוועהלט געוואָרען ד. אבילפיש, ש. זאַפּי אין מ. לבנון.

דער בעריהמטער וויגער לאַרד אין פּאַלעסטינע

ירושלים (טאַ) דער שפּאַנישער עקס־קעניג אַלפאָנס, וועלכער האָט פערבראַכט אַ מונעג מעג אין ארץ ישראל אונטער אַ נאָמען פירשט פון טאַלעראַ, איז שוין אָפּגעפאָהרען קיין עגיפּטען.

עקס־קעניג אַלפאָנס האָט אָפּגעלעגט אַ פעלגענטליכן דורך דער יט"א אַ'אויס פיהרליכע ערקלערונג וועגען דעם גאַנצען ענין און האָט פעסטגעשטעלט, אַז דיאויפקלערונגען פון דער „ארמיי ענד נייוי רעדזשיסטער" קענען נישט בעפרידיגען די יידישע עפענטליכע מיינונג.

דער גאַנצער ענין האָט אַזוי שטאַרק אויפגערודערט די עפענטליכקייט, דאָס פרעזידענט הובער האָט אויפגעפאָדערט דעם קרוגס־מיניסטער און דעם פלאָט־מונגסמער דורכצופיהרען אַ געגנזיץ אויס פאַרשונג וועגען דעם אונצופרידענע. וועגען דעם האָט גלייך דעם פרעזידענט'ס סעקרעטאַר לאָורענס רומשי טעלעגראַפיש מיטגעטיילט דעם פערפאַסער פון די יידישע דיפּלאָמאַטישע פערהאַנדלונגען, וואָס האַלטען זיך אויף דער אַנדערער זייט פון דער צוטונג „ארמיי ענד נייוי רעדזשיסטער" און אויפגעהויבן אין דער אַמעריקאַנער פלאָט־מונגסמער.

דער אַמעריקאַנער קהילה־מיניסטער דזש. הורולו האָט שאַרף געשטעלט די אַנטיסעמיטישע פערלוסט פון דער רעגירונג, וועל דער אונדערמיניסטער האָט מעהר פאַר אַלץ צו מון מוט'ן טאָג־טעגליכן לעבען פון אַלץ, אין קיין פאַלק.

* * *

אָבער נאָך מעהר פון דער צייט שטערט סער הערבערט סעמועל'ן און וועג אויצ זיין אַמט פעהלט אויהם נישט. אַלץ, וועלכע קענען אויהם, מוזען צוגעבען, אַז אין דער לעצטער צייט איז דער מענש זעהר געוואַקסען גוטמוטיג. ער איז גאַנץ בעשטימט אונגער פון די אונטערלוגענסטע מענשען אין עגלישען פאַרלאַמענט. (איז דאָס מוגט פון גאַנץ עגלאַנד). ער איז אַ ברולאַנטער רעדנער, האָט אַ לאָגישען קאָפּ און איז מוה אונפאַרמירט וועגען וואָס ער רעדט.

ער איז אויך אַ מענש פון פּראָגרעסיוון אויפען. זיין לויבעראַלזון איז נישט בלויז קיין אָפּזיציעלער און פּאָלוטישער. ווען מען קומט צו דער צוגעבונג, אַז דער מענש בעדאַרף אַ גרויסע צייט אין טעמפּעס, אַ רוהיגע, גאַרמאַלע צייט אין שוועבעס, אַ גרויסע פאַרשונג וועגען דעם אונצופרידענע. ווען מען קומט צו אַ פערבעסערונג פון דער לאַגע; עס הערשט אַ פערדאַכט נעגען „פרעמדע" און עס שפּרייט זיך דיר אויך פיל מיסטאַמיע. דאָ און עגלאַנד און אָבער סעמועל הערבערט פיל פריהער אונדער ער איז געוואָרען דער הויך־קאָמיסאַר. הערבערט סעמועל און נאָך פאַר זיין פעשטימונג און ארץ־ישראל און אַנגעזעהענער עגלישער פּאָליטיקער. ער האָט דעם דאָזיגען מאָנאַרכיסטישען מיינונג אין דעם דאָזיגען מאָנאַרכיסטישען מיינונג אין דעם אַנגעזעהענער עגלישער פּאָליטיקער. ער האָט פערנומען גרויסע פּאָזיציעס אין עגלאַנד. זיין פּאָזיציע איז געווען גרעסער פון אַ געוועהנלעכען קאַבינעט־מיניסטער. ער האָט פערטרעטען אין דער רעגירונג נישט נאָר אַנ'אַלטע אַנגעזעהענע עגלישע פאַרטיי, נאָר ער האָט אויך אויסגעשפּראָכען די מיינונגען אין האָפנונגען פון דעם גאַנצען פּראָגרעסיוון עגלישען עלעמענט. אַרום אויהם האָט אויסגעטלוך קריסטאַלירט די אמת'ע אָפּזיציע צו דער גרויסער און וואַקסענדער רעאַקציע פון די קאָנסער־וואַטיוון. ער איז געווען דער פּאָפּולאַרסטער פּאָלוטיקער בײַ דעם פּראָגרעסיוון עגלישען עולם און אפילו די קאָנסערוואַטיוון האָבען זיך בעצייגען צו אויהם מיט גרויס דרך־ארץ.

אַ בעוואוסטע לאָנדאָנער צייטונג האָט אפילו פערוואָרפען אַ סברה, אַז הערבערט סעמועל האָט שאַנסען צו ווערען אַמאָל פּרעמיער־מיניסטער פון עגלאַנד. נאָר אויב אפילו בין צו פּרעמיער־מיניסטער־יום האָט ער נאָך געהאַלטען גאַנץ ווייט, און אָבער קען צוזופעל, אַז זיין שטערן האָט דאָן זעהר שטאַרק געלויכטען אויף דעם עגלישען פּאָלוטישען האָריזאָנט און עס האָט געשענען, אַז ער האָט באמת דערגרייכט די העכסטע שטופע פון זיין קאַריערע.

עס האָט אָבער געדויערט נישט מעהר ווי דרי חדשים, און עס איז קלאָר געוואָרען און עגלאַנד, אַז סער הערבערט סעמועל'ס שטערן הויבט שוין אָן אונ'מערצוגעהן. נישט נאָר וואַרט נישט אויף אויהם דער פּרעמיער־שטוהל, נאָר ער ווערט וואָס ווייטער אַלץ וועניגער פּאָפּולאַר אין לאַנד. פּאָלוטיש איז נאָך מעהר מאַראַליש איז אויצ סער הערבערט סעמועל נישט קיין אָרפאַלג. ער פערלוירט בוסלעכוויז זיין פריהערדיגע פּאָזיציע און עס מעהרען זיך די סימנים, אַז זיין שטערן האָלט בײַם אונטערגעהן, נישט בײַם אויפגעהן.

אויזאַכען פאַר דער דאָזיגער ערשטער נגוג זענען פאַרהאַן אויסגעגע. ב'וויל זיך דאָ בלויז אָפּשטעלען בלויז אויף אויסער — אַ רוען־פערזעלוכער אויזאַך, וועלכע האָט אויהם שטענדיג פערפאָלגט און פערפאָלגט אויהם אויך יעצט, אַנ'אויזאַך, וועלכע איז כמעט ווי אַ פערזעלוכע טראַגעדיע פון סער הערבערט סעמועל.

* * *

בײַ יידען און דער גאַנצער וועלט, אויסער עגלאַנד, איז סער הערבערט סעמועל בעלאַנד הויפטזעכלעך אַלס דער ערשטער הויך־קאָמיסאַר פון ארץ־ישראל. אַלס אַזעלכער איז ער בײַ אונז געוואָרען מיט דרי חדשים צוריק און סער הערבערט סעמועל געווען אונער פון די ערבערט אַפּגעלערנטסטע און פּאָפּולערסטע שטאַטסמענער און עגלאַנד. זיין פּאָזיציע איז געווען גרעסער פון אַ געוועהנלעכען בינעטס־מיניסטער. ער האָט פערטרעטען אין דער רעגירונג נישט נאָר אַנ'אַלטע אַנגעזעהענע עגלישע פּאַרטיי, נאָר ער האָט אויך אויסגעשפּראָכען די מיינונגען און האָפנונגען פון דעם גאַנצען פּראָגרעסיוון עגלישען עלעמענט. אַרום אויהם האָט אויסגעטלוך קריסטאַלירט די אמת'ע אָפּזיציע צו דער גרויסער און וואַקסענדער רעאַקציע פון די קאָנסער־וואַטיוון. ער איז געווען דער פּאָפּולאַרסטער פּאָלוטיקער בײַ דעם פּראָגרעסיוון עגלישען עולם און אפילו די קאָנסערוואַטיוון האָבען זיך בעצייגען צו אויהם מיט גרויס דרך־ארץ.

אַ בעוואוסטע לאָנדאָנער צייטונג האָט אפילו פערוואָרפען אַ סברה, אַז הערבערט סעמועל האָט שאַנסען צו ווערען אַמאָל פּרעמיער־מיניסטער פון עגלאַנד. נאָר אויב אפילו בין צו פּרעמיער־מיניסטער־יום האָט ער נאָך געהאַלטען גאַנץ ווייט, און אָבער קען צוזופעל, אַז זיין שטערן האָט דאָן זעהר שטאַרק געלויכטען אויף דעם עגלישען פּאָלוטישען האָריזאָנט און עס האָט געשענען, אַז ער האָט באמת דערגרייכט די העכסטע שטופע פון זיין קאַריערע.

עס האָט אָבער געדויערט נישט מעהר ווי דרי חדשים, און עס איז קלאָר געוואָרען און עגלאַנד, אַז סער הערבערט סעמועל'ס שטערן הויבט שוין אָן אונ'מערצוגעהן. נישט נאָר וואַרט נישט אויף אויהם דער פּרעמיער־שטוהל, נאָר ער ווערט וואָס ווייטער אַלץ וועניגער פּאָפּולאַר אין לאַנד. פּאָלוטיש איז נאָך מעהר מאַראַליש איז אויצ סער הערבערט סעמועל נישט קיין אָרפאַלג. ער פערלוירט בוסלעכוויז זיין פריהערדיגע פּאָזיציע און עס מעהרען זיך די סימנים, אַז זיין שטערן האָלט בײַם אונטערגעהן, נישט בײַם אויפגעהן.

אויזאַכען פאַר דער דאָזיגער ערשטער נגוג זענען פאַרהאַן אויסגעגע. ב'וויל זיך דאָ בלויז אָפּשטעלען בלויז אויף אויסער — אַ רוען־פערזעלוכער אויזאַך, וועלכע האָט אויהם שטענדיג פערפאָלגט און פערפאָלגט אויהם אויך יעצט, אַנ'אויזאַך, וועלכע איז כמעט ווי אַ פערזעלוכע טראַגעדיע פון סער הערבערט סעמועל.

* * *

בײַ יידען און דער גאַנצער וועלט, אויסער עגלאַנד, איז סער הערבערט סעמועל בעלאַנד הויפטזעכלעך אַלס דער ערשטער הויך־קאָמיסאַר פון ארץ־ישראל. אַלס אַזעלכער איז ער בײַ אונז געוואָרען

יוליוס וואַגנער

בעריהמטער ווינער דאָקטאָר און פּסיכיאַטער האָט נעכטען געפייערט זיין 75 געבורטסטאָג. פאַר זיין אויפטו צו קורירען פּאַראַליוש מיט מאַלאַריע־באַצילען האָט ער אין יאָהר 1927 בעקומען דעם נאָבעל־פּריין.

לאָרד רידינג פאַהרט צוריק קיין ענגלאַנד

קאַנאַדאַ (טאַ) לאָרד רידינג, וועלכער איז שוין פיל־לשעדיג געוועזענד, איז אָפּגעפאָהרען צוזאַמען מיט זיין פרוי פון פאָרט־סאַיד קיין ענגלאַנד.

עקס־קעניג אַלפאָנס שוין פערלאָזען ארץ־ישראל

ירושלים (טאַ) דער שפּאַנישער עקס־קעניג אַלפאָנס, וועלכער האָט פערבראַכט אַ מונעג מעג אין ארץ ישראל אונטער אַ נאָמען פירשט פון טאַלעראַ, איז שוין אָפּגעפאָהרען קיין עגיפּטען.

עקס־קעניג אַלפאָנס האָט אָפּגעלעגט קעגנט, אַזער זאָל האָבען פערעפעגלעכטלעכט אַנ'אַנטיסעמיטישען מאַניפעסט וועגען דער אויטונגער לאַגע אין שפּאַניען.

50־יעהריגער יובילעאום פון טיצ'ס וואַרענהויז

בערלין (טאַ) די טעג האָט געפייערט זיין 50־יעהריגען יובילעאום דאָס וואַרענהויז פון הערמאַן טיץ, וואָס געהערט צו די גרעסטע פון דייטשלאַנד און בעזונט פון דייטשלאַנד און אַלע גרעסערע שטעט און דייטשלאַנד.

דאָס ערשטע וואַרענהויז און גאַנץ קלוגע פאָרמאַט און גענרונדעט געוואָרען און מינכען, דאָס וואַרענהויז זעהר שנעל, און אין יאָהר 1900 האָט זיך די צענטראַלע אויבערגעמאַכט קיין בערלין.

די יידישע וואָהל־קוריע אין סאַלאָניק איז נישט אָפּגעשאַפען געוואָרען

פערשאַרפטער וואָהל־קאַמף ווייל דער יידיש ער גאַס

סאַלאָניקי (טאַ) די וואָהלען צום פאַרלאַמענט און פון 1/3 פון די סענאַטאָרען וועלען אין גאַנץ גריכענלאַנד פאַר שטען אין די ערשטע טעג פון חודש מאַי. די בין־אויצטונג וואָהל־אָרדנונגען אין נישט געענדערט געוואָרען און נישט קיקענדיג אויף אַלע אינטערעסענטען פון פּראָטעסטען פון יידישע צד, אין אויך נישט אָפּגעשאַפען געוואָרען די בע־ווערונג וואָהל־קוריע פאַר די יידען אין סאַלאָניקי.

די סאַלאָניקער יידען האָבען דאָס וועלם צו וועהלען 2 פאַרלאַמענט־דעפּו־טאַטען אין אַמאָל אין 1 סענאַטאָר.

אין אויצטונגען מאָמענט זענען בוירע יידישע פאַרלאַמענט־מיטגלידער בע־סאַנטשו און דוד מאַטאַלאָ — ציוניסטען, אויך דער אונצוגער יידישער פאַר שטעהער אין סענאַט, אשר מאַלאה און דער בראַזידענט פון דער ציוניסטישער פעדעראַציע און גרויסלאַנד, בעת די קומענדע וואָהלען וועט אויף דער יידישער גאַס פאָרקומען אַ שאַרפער וואָהל־קאַמף צווישען וועגיזעליסטען (אַנהענגער פון דער רעגירונגס־פּאַרטיי), אַנטי־וועגיזעליסטען און קאָמוניסטען.

די כאַסטען פון מיליטערישען גאַרניזאָן אין ארץ־ישראל

לאָנדאָן (טאַ) דער פּאַפּטאַן האָפּ (קאָנסטראַמטס) האָט אויף דער לעצטער ווייצונג פון עגלישען פאַרלאַמענט אונ'מערבעלוגט די רעגירונג, צו דעקט ענד לאַנד גענצליך אָדער נאָר טייליוויז די כאַסטען, וואָס זענען פערבראַכט מון'ן אויסהאַלטען דום זלוטערישע כאַסטען אין ארץ ישראל און עבר הירדן, און ווי פיל האָבען די דאָזיגע כאַסטען בעטראָפען דעם פאַרגעניגען יאָהר.

סך הכל בעטרעפען יידען און אַמעריקאַ נישט מעהר ווי אַ דריט פּראָצענט פון דער בעפעלקערונג בשעת אין העכסטען גערעכט, וואָס אין די העכסטע אינטאַנציע אין לאַנד נאָר דער פערזונלעכער אַנטיסעמיטיזם, בעטרעפען יידען מוט די צוויי יידישע

דער עלטסטער יוד. שוהל־בניו איז עסטרייך

פערוואַנדעלט אין אַפּטייק־געשעפט

ווען (טאַ) דעם יידישען אַלטערטום־פאָרשער לעאָפּאָלד מאָזעס איז געלונגען אויסגעפונען די עלטסטע יידישע סינאַגאָגע פון עסטרייך און דער קלוגער דונאַי־שטאָט כאַרנוויבורג. פון דעם שטעטעל זענען די יידען פערטריבען געוואָרען אין יאָהר 1302 און עס זענען דעמאָלט פערבראַכט געוואָרען 2 יידען צו־ליב דעם מולומערישען בלבול, אַז יידען שענדען די קרוסטליכע האָסטיע.

שער מקום קרוש פון עסטרייך אויצט פער ווענדעט פאַר אַ פאָרמאַציע־מאַגאַזין. דער אונגענומער פון דעם מאַגאַזין, אַ קרוסט בעזוצט דעם אַלטען שוהל־בניו שוין הע־כער צוויי הונדערט יאָהר.

דער יידישער מיניסטער פון ענגלאַנד

די טראַגעדיע פון הערבערט סעמיועל. — ער איז „פּויפּסטליכער פון פּויפּסט אַליין". — יודען האָבען איהם נישט ליב

(אַ בריף פון לאָנדאָן) פון — ווילי אַם צוקערמאַן

אויף פיל מיסטאַמיע. דאָ און עגלאַנד און אָבער סעמועל געווען אונער פון די ערבערט אַפּגעלערנטסטע און פּאָפּולערסטע שטאַטסמענער און עגלאַנד. זיין פּאָזיציע איז געווען גרעסער פון אַ געוועהנלעכען בינעטס־מיניסטער. ער האָט פערטרעטען אין דער רעגירונג נישט נאָר אַנ'אַלטע אַנגעזעהענע עגלישע פּאַרטיי, נאָר ער האָט אויך אויסגעשפּראָכען די מיינונגען און האָפנונגען פון דעם גאַנצען פּראָגרעסיוון עגלישען עלעמענט. אַרום אויהם האָט אויסגעטלוך קריסטאַלירט די אמת'ע אָפּזיציע צו דער גרויסער און וואַקסענדער רעאַקציע פון די קאָנסערוואַטיוון. ער איז געווען דער פּאָפּולאַרסטער פּאָלוטיקער בײַ דעם פּראָגרעסיוון עגלישען עולם און אפילו די קאָנסערוואַטיוון האָבען זיך בעצייגען צו אויהם מיט גרויס דרך־ארץ.

אַ בעוואוסטע לאָנדאָנער צייטונג האָט אפילו פערוואָרפען אַ סברה, אַז הערבערט סעמועל האָט שאַנסען צו ווערען אַמאָל פּרעמיער־מיניסטער פון עגלאַנד. נאָר אויב אפילו בין צו פּרעמיער־מיניסטער־יום האָט ער נאָך געהאַלטען גאַנץ ווייט, און אָבער קען צוזופעל, אַז זיין שטערן האָט דאָן זעהר שטאַרק געלויכטען אויף דעם עגלישען פּאָלוטישען האָריזאָנט און עס האָט געשענען, אַז ער האָט באמת דערגרייכט די העכסטע שטופע פון זיין קאַריערע.

עס האָט אָבער געדויערט נישט מעהר ווי דרי חדשים, און עס איז קלאָר געוואָרען און עגלאַנד, אַז סער הערבערט סעמועל'ס שטערן הויבט שוין אָן אונ'מערצוגעהן. נישט נאָר וואַרט נישט אויף אויהם דער פּרעמיער־שטוהל, נאָר ער ווערט וואָס ווייטער אַלץ וועניגער פּאָפּולאַר אין לאַנד. פּאָלוטיש איז נאָך מעהר מאַראַליש איז נאָך מעהר מיטלמעסיג איז אויצ סער הערבערט סעמועל נישט קיין אָרפאַלג. ער פערלוירט בוסלעכוויז זיין פריהערדיגע פּאָזיציע און עס מעהרען זיך די סימנים, אַז זיין שטערן האָלט בײַם אונטערגעהן, נישט בײַם אויפגעהן.

אויזאַכען פאַר דער דאָזיגער ערשטער נגוג זענען פאַרהאַן אויסגעגע. ב'וויל זיך דאָ בלויז אָפּשטעלען בלויז אויף אויסער — אַ רוען־פערזעלוכער אויזאַך, וועלכע האָט אויהם שטענדיג פערפאָלגט און פערפאָלגט אויהם אויך יעצט, אַנ'אויזאַך, וועלכע איז כמעט ווי אַ פערזעלוכע טראַגעדיע פון סער הערבערט סעמועל.

* * *

בײַ יידען און דער גאַנצער וועלט, אויסער עגלאַנד, איז סער הערבערט סעמועל בעלאַנד הויפטזעכלעך אַלס דער ערשטער הויך־קאָמיסאַר פון ארץ־ישראל. אַלס אַזעלכער איז ער בײַ אונז געוואָרען

מיט דרי חדשים צוריק און סער הערבערט סעמועל געווען אונער פון די ערבערט אַפּגעלערנטסטע און פּאָפּולערסטע שטאַטסמענער און עגלאַנד. זיין פּאָזיציע איז געווען גרעסער פון אַ געוועהנלעכען בינעטס־מיניסטער. ער האָט פערטרעטען אין דער רעגירונג נישט נאָר אַנ'אַלטע אַנגעזעהענע עגלישע פּאַרטיי, נאָר ער האָט אויך אויסגעשפּראָכען די מיינונגען און האָפנונגען פון דעם גאַנצען פּראָגרעסיוון עגלישען עלעמענט. אַרום אויהם האָט אויסגעטלוך קריסטאַלירט די אמת'ע אָפּזיציע צו דער גרויסער און וואַקסענדער רעאַקציע פון די קאָנסערוואַטיוון. ער איז געווען דער פּאָפּולאַרסטער פּאָלוטיקער בײַ דעם פּראָגרעסיוון עגלישען עולם און אפילו די קאָנסערוואַטיוון האָבען זיך בעצייגען צו אויהם מיט גרויס דרך־ארץ.

אַ בעוואוסטע לאָנדאָנער צייטונג האָט אפילו פערוואָרפען אַ סברה, אַז הערבערט סעמועל האָט שאַנסען צו ווערען אַמאָל פּרעמיער־מיניסטער פון עגלאַנד. נאָר אויב אפילו בין צו פּרעמיער־מיניסטער־יום האָט ער נאָך געהאַלטען גאַנץ ווייט, און אָבער קען צוזופעל, אַז זיין שטערן האָט דאָן זעהר שטאַרק געלויכטען אויף דעם עגלישען פּאָלוטישען האָריזאָנט און עס האָט געשענען, אַז ער האָט באמת דערגרייכט די העכסטע שטופע פון זיין קאַריערע.

עס האָט אָבער געדויערט נישט מעהר ווי דרי חדשים, און עס איז קלאָר געוואָרען און עגלאַנד, אַז סער הערבערט סעמועל'ס שטערן הויבט שוין אָן אונ'מערצוגעהן. נישט נאָר וואַרט נישט אויף אויהם דער פּרעמיער־שטוהל, נאָר ער ווערט וואָס ווייטער אַלץ וועניגער פּאָפּולאַר אין לאַנד. פּאָלוטיש איז נאָך מעהר מאַראַליש איז נאָך מעהר מיטלמעסיג איז אויצ סער הערבערט סעמועל נישט קיין אָרפאַלג. ער פערלוירט בוסלעכוויז זיין פריהערדיגע פּאָזיציע און עס מעהרען זיך די סימנים, אַז זיין שטערן האָלט בײַם אונטערגעהן, נישט בײַם אויפגעהן.

אויזאַכען פאַר דער דאָזיגער ערשטער נגוג זענען פאַרהאַן אויסגעגע. ב'וויל זיך דאָ בלויז אָפּשטעלען בלויז אויף אויסער — אַ רוען־פערזעלוכער אויזאַך, וועלכע האָט אויהם שטענדיג פערפאָלגט און פערפאָלגט אויהם אויך יעצט, אַנ'אויזאַך, וועלכע איז כמעט ווי אַ פערזעלוכע טראַגעדיע פון סער הערבערט סעמועל.

* * *

בײַ יידען און דער גאַנצער וועלט, אויסער עגלאַנד, איז סער הערבערט סעמועל בעלאַנד הויפטזעכלעך אַלס דער ערשטער הויך־קאָמיסאַר פון ארץ־ישראל. אַלס אַזעלכער איז ער בײַ אונז געוואָרען

מין גאָר גרויסע זאַכען, וועל דער אונדערמיניסטער האָט מעהר פאַר אַלץ צו מון מוט'ן טאָג־טעגליכן לעבען פון אַלץ, אין קיין פאַלק.

* * *

אָבער נאָך מעהר פון דער צייט שטערט סער הערבערט סעמועל'ן און וועג אויצ זיין אַמט פעהלט אויהם נישט. אַלץ, וועלכע קענען אויהם, מוזען צוגעבען, אַז אין דער לעצטער צייט איז דער מענש זעהר געוואַקסען גוטמוטיג. ער איז גאַנץ בעשטימט אונער פון די אונטערלוגענסטע פון די אונטערלוגענסטע מענשען אין עגלישען פּאַרלאַמענט. (איז דאָס מוגט פון גאַנץ עגלאַנד). ער איז אַ ברולאַנטער רעדנער, האָט אַ לאָגישען קאָפּ און איז מוה אונפאַרמירט וועגען וואָס ער רעדט.

ער איז אויך אַ מענש פון פּראָגרעסיוון אויפען. זיין לויבעראַלזון איז נישט בלויז קיין אָפּזיציעלער און פּאָלוטישער. ווען מען קומט צו דער צוגעבונג, אַז דער מענש בעדאַרף אַ גרויסע צייט אין טעמפּעס, אַ רוהיגע, גאַרמאַלע צייט אין שוועבעס, אַ גרויסע פאַרשונג וועגען דעם אונצופרידענע. ווען מען קומט צו אַ פערבעסערונג פון דער לאַגע; עס הערשט אַ פערדאַכט נעגען „פרעמדע" און עס שפּרייט זיך דיר אויך פיל מיסטאַמיע. דאָ און עגלאַנד און אָבער סעמועל הערבערט פיל פריהער אונדער ער איז געוואָרען דער הויך־קאָמיסאַר. הערבערט סעמועל און נאָך פאַר זיין פעשטימונג און ארץ־ישראל און אַנגעזעהענער עגלישער פּאָליטיקער. ער האָט פערנומען אַ גרויסע פּאָזיציע אין עגלאַנד. זיין פּאָזיציע איז געווען גרעסער פון אַ געוועהנלעכען בינעטס־מיניסטער. ער האָט פערטרעטען אין דער רעגירונג נישט נאָר אַנ'אַלטע אַנגעזעהענע עגלישע פּאַרטיי, נאָר ער האָט אויך אויסגעשפּראָכען די מיינונגען און האָפנונגען פון דעם גאַנצען פּראָגרעסיוון עגלישען עלעמענט. אַרום אויהם האָט אויסגעטלוך קריסטאַלירט די אמת'ע אָפּזיציע צו דער גרויסער און וואַקסענדער רעאַקציע פון די קאָנסערוואַטיוון. ער איז געווען דער פּאָפּולאַרסטער פּאָלוטיקער בײַ דעם פּראָגרעסיוון עגלישען עולם און אפילו די קאָנסערוואַטיוון האָבען זיך בעצייגען צו אויהם מיט גרויס דרך־ארץ.

אַ בעוואוסטע לאָנדאָנער צייטונג האָט אפילו פערוואָרפען אַ סברה, אַז הערבערט סעמועל האָט שאַנסען צו ווערען אַמאָל פּרעמיער־מיניסטער פון עגלאַנד. נאָר אויב אפילו בין צו פּרעמיער־מיניסטער־יום האָט ער נאָך געהאַלטען גאַנץ ווייט, און אָבער קען צוזופעל, אַז זיין שטערן האָט דאָן זעהר שטאַרק געלויכטען אויף דעם עגלישען פּאָלוטישען האָריזאָנט און עס האָט געשענען, אַז ער האָט באמת דערגרייכט די העכסטע שטופע פון זיין קאַריערע.

עס האָט אָבער געדויערט נישט מעהר ווי דרי חדשים, און עס איז קלאָר געוואָרען און עגלאַנד, אַז סער הערבערט סעמועל'ס שטערן הויבט שוין אָן אונ'מערצוגעהן. נישט נאָר וואַרט נישט אויף אויהם דער פּרעמיער־שטוהל, נאָר ער ווערט וואָס ווייטער אַלץ וועניגער פּאָפּולאַר אין לאַנד. פּאָלוטיש איז נאָך מעהר מאַראַליש איז נאָך מעהר מיטלמעסיג איז אויצ סער הערבערט סעמועל נישט קיין אָרפאַלג. ער פערלוירט בוסלעכוויז זיין פריהערדיגע פּאָזיציע און עס מעהרען זיך די סימנים, אַז זיין שטערן האָלט בײַם אונטערגעהן, נישט בײַם אויפגעהן.

אויזאַכען פאַר דער דאָזיגער ערשטער נגוג זענען פאַרהאַן אויסגעגע. ב'וויל זיך דאָ בלויז אָפּשטעלען בלויז אויף אויסער — אַ רוען־פערזעלוכער אויזאַך, וועלכע האָט אויהם שטענדיג פערפאָלגט און פערפאָלגט אויהם אויך יעצט, אַנ'אויזאַך, וועלכע איז כמעט ווי אַ פערזעלוכע טראַגעדיע פון סער הערבערט סעמועל.

* * *

בײַ יידען און דער גאַנצער וועלט, אויסער עגלאַנד, איז סער הערבערט סעמועל בעלאַנד הויפטזעכלעך אַלס דער ערשטער הויך־קאָמיסאַר פון ארץ־ישראל. אַלס אַזעלכער איז ער בײַ אונז געוואָרען

מיטן גאָר גרויסע זאַכען, וועל דער אונדערמיניסטער האָט מעהר פאַר אַלץ צו מון מוט'ן טאָג־טעגליכן לעבען פון אַלץ, אין קיין פאַלק.

* * *

אָבער נאָך מעהר פון דער צייט שטערט סער הערבערט סעמועל'ן און וועג אויצ זיין אַמט פעהלט אויהם נישט. אַלץ, וועלכע קענען אויהם, מוזען צוגעבען, אַז אין דער לעצטער צייט איז דער מענש זעהר געוואַקסען גוטמוטיג. ער איז גאַנץ בעשטימט אונער פון די אונטערלוגענסטע פון די אונטערלוגענסטע מענשען אין עגלישען פּאַרלאַמענט. (איז דאָס מוגט פון גאַנץ עגלאַנד). ער איז אַ ברולאַנטער רעדנער, האָט אַ לאָגישען קאָפּ און איז מוה אונפאַרמירט וועגען וואָס ער רעדט.

ער איז אויך אַ מענש פון פּראָגרעסיוון אויפען. זיין לויבעראַלזון איז נישט בלויז קיין אָפּזיציעלער און פּאָלוטישער. ווען מען קומט צו דער צוגעבונג, אַז דער מענש בעדאַרף אַ גרויסע צייט אין טעמפּעס, אַ רוהיגע, גאַרמאַלע צייט אין שוועבעס, אַ גרויסע פאַרשונג וועגען דעם אונצופרידענע. ווען מען קומט צו אַ פערבעסערונג פון דער לאַגע; עס הערשט אַ פערדאַכט נעגען „פרעמדע" און עס שפּרייט זיך דיר אויך פיל מיסטאַמיע. דאָ און עגלאַנד און אָבער סעמועל הערבערט פיל פריהער אונדער ער איז געוואָרען דער הויך־קאָמיסאַר. הערבערט סעמועל און נאָך פאַר זיין פעשטימונג און ארץ־ישראל און אַנגעזעהענער עגלישער פּאָליטיקער. ער האָט פערנומען אַ גרויסע פּאָזיציע אין עגלאַנד. זיין פּאָזיציע איז געווען גרעסער פון אַ געוועהנלעכען בינעטס־מיניסטער. ער האָט פערטרעטען אין דער רעגירונג נישט נאָר אַנ'אַלטע אַנגעזעהענע עגלישע פּאַרטיי, נאָר ער האָט אויך אויסגעשפּראָכען די מיינונגען און האָפנונגען פון דעם גאַנצען פּראָגרעסיוון עגלישען עלעמענט. אַרום אויהם האָט אויסגעטלוך קריסטאַלירט די אמת'ע אָפּזיציע צו דער גרויסער און וואַקסענדער רעאַקציע פון די קאָנסערוואַטיוון. ער איז געווען דער פּאָפּולאַרסטער פּאָלוטיקער בײַ דעם פּראָגרעסיוון עגלישען עולם און אפילו די קאָנסערוואַטיוון האָבען זיך בעצייגען צו אויהם מיט גרויס דרך־ארץ.

אַ בעוואוסטע לאָנדאָנער צייטונג האָט אפילו פערוואָרפען אַ סברה, אַז הערבערט סעמועל האָט שאַנסען צו ווערען אַמאָל פּרעמיער־מיניסטער פון עגלאַנד. נאָר אויב אפילו בין צו פּרעמיער־מיניסטער־יום האָט ער נאָך געהאַלטען גאַנץ ווייט, און אָבער קען צוזופעל, אַז זיין שטערן האָט דאָן זעהר שטאַרק געלויכטען אויף דע

לאדז
דינסטאג
ד׳
אדר תרצ״ב
ס׳ תשא
8. מערץ 1932
אין צייטונג 6.46
אין אינסערט 4.56

טאג-בראניק

רייניגען די קוימענס

(מ) דער מאגיסטראט מעלדעט, אז אלע אנקלאגעס געגען די קוימען-קעה־רער פאר מערנאכלעסיגען רייניגען די קוימענס, דארף מען אריינטראגען אין אינדוסטרי-צמט ביים מאגיסטראט (פריי־הייטס פלאץ 14. 2-טער שטאק).

מען קען דאס אויך ערלעדיגען פע־לצאניש.

נאכט-דיזשורעו אין די אפטייקעו

הייגט בעגאנט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: א. פאטאש (פלאץ קאש־טשעלנע 10), א. לארעמזא (פאמארסקא 12), ע. מילער (פעטריקאווער 46), מ. עפשטיין (פעטריקאווער 225), ז. נאר־טשיצקי (פזשעיאזד 59), ג. אנטאניע־ווטש (פאביאניצקא 50).

פון לאדזער האנדעלס-נעריכט

אופאדלאשטש פון דער פירמע „ג. סים"

פירמע טשקוויאניאניץ בעט נאדזאר

דאס געריכט האט ערקלערט אנ׳אי־פאדלאשטש דער פון־פירמע „גוסטאוו סים פון גראנסקא 184, דער טערמין פון עפענען די אופאדלאשטש און בעשטימט געווארען אויפ׳ן 19. פעברואר ד. י.

דער געפאלענער אינטערנעהמער און געשטעלט געווארען אונטער פאלוצוואי־שער אויפזיכט.

* * *

די פירמע „א. פ. טשקוויאניאניץ", וועלכע אין בראנפען-האנדעל האט אפגעגעבען א פוטע וועגען א גאדזער.

ציען-געזעלשאפט יאקוב שמוגערט האט פון די קרעדיטארען אויסגעוועהלט אלס צמטוולוגע סינדיקען דעם אדוואקאט פרוכמאן און אינזש. מראיאנאווסקי.

* * *

די פירמע „א. פ. טשקוויאניאניץ", וועלכע אין בראנפען-האנדעל האט אפגעגעבען א פוטע וועגען א גאדזער.

דער בילאנס פון דער פירמע אין אפ־געשלאסען געווארען אויפ׳ן 1. יאנואר ד. י. אויף דער סומע פון 195.656 זל., פון וואס דער עורף פון די אקטיווען בע־טרעפט 69,136 זל. די וועכסענסטע פא־זיציע פון די אקטיווען בעטרעפען די סחורות און פלעצער.

געפאהרען פערקויפען פוטער מיט אייער, און געפונען א צווילינג אין וואלד

די „מאמע" ווערט געזוכט

(§) וואלענט: מארקא פון דארף גרא־באו, האט ארויסגעהרענדיג דורכ׳ן וואלד דערהערט וו קינדער וויינען. ער האט נישט לאנג געטראכט, אפגעשעלט די פערד און געגאנגען נאכ׳ן קול נאך. צוקומענדיג צום ארט, האט ער דער־זעהן, וו אין א קושען לוגען צוויי קינ־דער א יונגעל מיט א מוידעל פון אנ׳ערד 2 חדשים אלט. דאס רחמנות האט איהם אויבערגענומען, אז ער האט געלאפט דאס קושען מיט די קינדער, עס ארומגערעקט מיט זיין אויגענעם פעלץ, און אפגע־פיהרט און נאהנטען פאלוצוי-פאסטען. אלץ־וצו פיהרט אנ׳אויספארשונג, ווער עס און די מאמע פון צווילינג.

ארויסגעגנבעט א פעלץ

(ב) אין ווארמע-זאל פון דער דע־מוסקע סאלאמעא שטאק (פעטריקא־ווער 83) אין אויף א געהיימניספולען אופן ארויסגע׳גנב׳עט געווארען א פיטער פאר 3000 זל., וואס האט געהערט צו העגער הייטמאן (פעטריקאווער 39).

קופאו № 15
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.
דער בעזיצער פונ׳ם דאזיגען קופאו קאן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ׳ן יורי־קאנסול פון אונזער רעדאקציע.
גילטיג היינט דינסטאג,
פון 3 ביז 4 נאכמיטאג
פאר דער בעקומעליכקייט פון די פראווינצער לעזער.

אייגשפארען זאל מען פון ז

אבער נישט פון צדקה

די גאנצע וועלט רעדט איצט וועגען איינשפארען. שפארזאמקייט איז בלי־סק איינע פון די שעהנסטע מידות, וואס אפילו אין די בעסטע צייטען איז עס אויך געווענשען אין נויטיג, בפרט פאר אונז יידען.

אין אלע צייטען דארפען מיר זיך צוריק האלטען פון לוקסוס, אום נישט אויפצורייסען די אויגען פון אינזערע שונאים, ווען זוכען תמיד תירוצים און בלבולים אין די שלעכטע צייטען.

שפארזאם לעבען, בעשיידען זיך קליי־דען, זיין שפארזאם אפילו ביי חתונות און סתם שמחות, איז א געבאט פון פערנונפט. ראשית, אום זיך אליין נישט בדלות צו שטעלען; והשנית אום נישט מבייש צו מאכען ארימע קרובים און פריינד, וועלכע קענען דעם „שטאט" וישט מיטמאכען, נאר אפט זענען זיי געצוואונגען דאצו, ווייל ס׳פאסט זיי נישט צוריק צו שטעהען עפענטליך פון זייערע רייכע קרובים.

שפארזאמקייט איז בעזונדערס נויטיג פאר מענשען, וואס לעבען איבער די כוחות. וועניג מענשען זענען צום בעטעל־ברויט געקומען דורך זייער פערשוועג־דעריש לעבען? אבער נישט דאס איינ־שפארען פון צדקה קען איינעם רייך מאכען און, א צווייטען, וואס גיט צדקה מיט דער פולער האנד, קען איהם, חלילה, בדלות שטעלען, ווייל דער צדקה-בודזשעט איז בכלל א קליינער. אונזערע חכמים האבען נאך געזאגט: וואס מעהר געבען, אלץ מעהר עשירות. און ווי האט יענער ארימאן געזאגט צום רייכען בחור, וואס סאר דער חתונה פלעגט ער איהם געבען 5 זל. א חודש, און נאך דער חתונה נאר 5 גראשען, מיט׳ן תירוץ, ווייל כ׳האב חתונה געהאט האב איך אנדע־רע הוצאות, איז ער ארויס מיט טענות: פאר מיין געלד ווילט איהר חתונה האבען?

נאך אין מיינע קינדער-יאהרען האב איך געהערט פארווארפען געוויסע לייט, וואס בעת א קריזיס האבען זיי ס׳ו דעם „שטיבעל-בחור" אפגעזאגט „צאהל-טאג", מ׳האט זיי עס געזידעלט אין אויסגעמיטען.

היינט לעבען מיר דאך אין פון פראגרעס און פארטשרעס, די מידות רעות זענען ביים ר פעלקערונג געבליבען.

אנגעהויבען פון פני, די, וואס פען זיין אונזערע וועג-ווייזע גוטע מידות, ביז מאנכע עשיר דזשענטעלמענער שפארען זיי א צדקה. דאס רוב פון זיי האבען צירט זייערע יעהרליכע בייטראג וואוילפעטיגע חברות און אינסטי אין נישט ווייניג פון זיי האבע גאנצען אויסגעהערט צו צאהלען חודש-געלד.

פרעגט זיך, וואו איז זייער שכ יושר? גראד אין אזא קריטישע מוז זיך יעדער איינער אין וו לאגע ער זאל נישט זיין, אפגע חשבון, וואס ער שפארט איין זיינע רעדזיצירונגען פון די צדקה־ו און זיך גלייכצייטיג בערעכענען, ו היזקות און אומגליקען ער קען ד גורם זיין פאר אנדערע. ער ב ראשית אונטער די עקזיסטענץ פ וואוילטעטיגע חברות. ער איז די פרנסות פון צעהנדליגע אינק שען פון די אינסטיטוציעס. וואו די בעסטע צייטען לעבען זיי זי דחקות און, מי יודע, וויפיל אורטיילען ער גיט ארויס פאר אר לייט און נויט-ליידענדע... וועניג שען בעגעהן זעלבסטארד צוליב אין הונגער?..

דעריבער זאל מען איינשפארע זיך אליין. אין יעדען הויז זענען חאן אויסגאבען, וואס בשעת הדחק מען זיך אהן זיי בעגעהן, כדי ס קענען נויטליידענדע און הילפס-ק וואס מעהר אונטערשטיצען, אבער טאר נישט איינשפארען פון צדקה

ב. א. גליקסס

ריטשאלט-שטייער אין מאנופאקטור-בראנזש

פארערן די מאנופאקטור-סוחרים

(§) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, איז דעם 6. און 7. ח. ח. און וואר־שא פארגעקומען א צוזאמענפאהר פון סוח־רים פון דער מאנופאקטור-בראנזש. פון לארז האבען און צוזאמענפאהר זיך בע־מיילנט די ח״ה ארוו. הזמאן, פרעזעס לעווישטיין און זוגרעמאן.

די קאנפערענץ האט געעפענט דעפ. ווישליצקי.

ארוו. סטעפאן מארגולים האט רעפע־רירט וועגען רזשאלט-שטייער און שמוי־ער און אנדערע לענדער און בעצוג צו פוילען.

ארוו. קאלישער האט ארומגערעדט די שטייער-סקאלע און דער מאנופאקטור־בראנזש איפ׳ן סמך פון דער נייער גע־וועלזאציע צום אומאז אימזאיש־שטייער.

נאך די רעפעראטען האט זיך ענט־וויקעלט א לעבעדיגע דיסקוסיע, און וועל־כער עס האבען איך אנטייל גענומען די לארזער דעלעגאטען. צום סוף איז אנגע־נומען געווארען פאלגענדע רעזאלוציע:

דער צוזאמענפאהר אנערקענט דאס ווארט אויסגעגעבען פון דער אלגעמיינער קאמיסיע פון דער אלגעמיינער אויפ־מערקזאמקייט צו דער פרעגע פון דער אנגעהויבענער אנטוויקלונג פון דער אינ־דוסטריע, אין דער מעטאלורגישער אינ־דוסטריע, אין דער מעטאלאגראפישער אינדוסטריע, אין דער לעדער-אינדוסטריע, אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, אין דער בעקלידונג-אינדוסטריע, אין דער בעטן-אינדוסטריע, אין דער בעטן-אינדוסטריע, אין דער בעטן

ב. לאקער'ס בעזוך אין לאדז

ב. לאקער.

דאס ציוניסטישע לאדז, דאס יודיש ארבייטענדיגע לאדז, נעמט היינט אויף א חשובן גאסט, איינעם פון די פיהרענדע ציוניסטישע פערזענלייכקייטן, איינעם פון די בעליבסטע יודישע אר־בייטער־פיהרער, בעריל לאקער.

בעריל לאקער איז נישט קיין פנים חדשות אין לאדז. דאס יודישע לאדז האט שוין נישט איינמאל געהאט די נעלעגענהייט צו הערען לאקער'ן, יע־דעס מאל, ווען לאקער האט בעזוכט אונזער שטאט. האט ער אריינגעבראכט א שטיקעל אויפלעבונג, א געוויסען אויפברוך אין אונזער געזעלשאפטליכ־קייט.

דאסמאל קומט נישט לאקער, ווי ביז אהער בלויז אלס ארבייטער־פיה־רער, נאר אויך אלס לייטער פון פא־ליטישען דעפארטאמענט ביי דער ציו־ניסטישער עקזעקוטיווע, וועמענס מי־גליד ער איז.

מיר וועלען דעריבער האבען די גע־לעגענהייט צו הערען, ווי אזוי די איצ־איגע ציוניסטישע עקזעקוטיווע קוקט אויף דער איצטיגער לאגע אין ציוניזם און ארץ־ישראל, בלי־סך וועלען א סך שפקות אויפגעקלערט ווערען. אבער קודם־כל וועט לאקער זיכער געווייזען צו צוטרייבען די שווערע כמארעס, די שווארץ־זעהער, פון מאנכע ציוניס־טישע רעדנער, וואס מיר האבען לעצ־טענס געהערט אין לאדז, וועלכע האב־ען נישט געזעהען קיין אנדער תרופה פאר'ן ציוניזם, ווי א וועלט־מלחמה.

* * *

לאקער איז איינער פון די יודישע וועלט־רייזענדער. אט איז ער אין אמע־ריקא, בא לד זעהט מען איהם אין קא־נאדא, איידער מ'קוקט זיך אום, איז ער אין לאנדאן, כאפט זיך איינצווישען אראפ קיין טשעכאסלאוואקיי, רומעניען, רא איז ער אין פוילען, מארגען אין דייטשלאנד, וחזר חלילה. ער קרייצט ארום דעם כדור־העולם אהן א טעקע אין האנד, בלויז מיט'ן שטארקן ווארט, מיט'ן גוויסען גלויבען און מיט דער מעסטער איבערצייגונג, אז די אידענען, וועלכע ער דינט און פרעדיגט, וועלען ווערען פריהער, צי שפעטער דער קנין פון גאנצען יודישען כלל.

מיר האבען נאך אזעלכע וועלט־ריי־זענדער. כמעט אלע מיטגלידער פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע געפ־נען זיך מעהרסטענטייל אינטערעסענט, אבער, בעת אנדערע מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע בעצוועקען א חיץ דייער פראפאגאנדע און פאליטישע אר־בייט אויך רעכנט פינאנץ־ענינים, קומט לאקער קיינמאל נישט אין ענינים פון פינאנצען. ער קומט אלס ערציהער, אלס וועגווייזער, אלס פיהרער, אבער קיינמאל נישט אלס געלד־מאהנער.

אויך דאסמאל קומט צו אינז לאקער בלויז דערסאר, ווייל ער האלט, אז די ציוניסטישע דארף שטעה, אין א כסדר־דיגען קאנטאקט מיט'ן גרעסטען יודי־שען קיבוץ אין איירא פא, וואס ביל־דעט דאך דעם הויפט־רעזולטאט פאר דער קומענדיגער עליה קיין אלץ־ישראל, און וואס האט צו פיהרען אזא שווערען און בישערען קאמף פאר זיין קיום, פאר זיינע מאטעריעלע און גייס־טיגע בענינים.

לאקער איז נישט קיין סאלאן־רעד־נער. ער איז אויך קיין טריבון, וואס ווארפט מיט סייערווערק, מיט סתם שעהן קלינגענדע פראזען. דערצו איז ער צופיל פעראנטוואָרטליך. ער איז דער גאט־גע־בענשענער פאלקס־רעדנער. ער בעזיצט א זעלטענע לאגיק, אנ'אויסערגעוועהנ־ליכע איבערצייגונגס־קראפט און ער שטעקט אן מיט זיין גלויבען, מיט זיין טיפער און שטארקער ליבע צו אלעם, וואס איז יודיש, וואס איז שעהן און ערהאבען, און מיט זיין זאפטיגען, קערנדיגען יודיש.

דאס יודישע לאדז וועט זיכער אויס־נעמען דעם פארשטעהער פון דער העכ־סטער ציוניסטישער אינסטאנץ, דעם סאלקס־פריינד און ארבייטער־פיהרער, אזוי ווי ער פערדיגט.

בן־משה.

היינט פארלעזונג פון בערל לאקער אין פילהארמאניע

היינט, דינסטאג, 8 אוועגד וועט דער גאסט פון די לאדזער יודען, דער מוס־גלוד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע און פון דער עקזעקוטיווע פון דער יודי־שער אגענטי, ה' בערל לאקער פון לאנדאן, האלטען און פולהארמאניע זאל א פאר־לעזונג וועגען דער איצטיגער לאגע און ציוניזם.

ב. לאקער איז געקומען קען פוילען אויף א פאר טעג, פרי אויסצוקלערען פאר דער יודישער עפענטליכקייט דעם ווירק־ליכען מצב פון דער פאלומישער לאגע און ציוניזם, וועלכער אונטערעסירט אזוי שטארק די יודישע מאסען.

די פארלעזונג פון געשעעטען נאסט האט ארויסגערופען א לעבהאפטיגע אנטערעסירונג און דער יודישער געזעל־שאפט.

דאס האנדווערקער־לעבען

נאטיצען, בעריכטען און ידיעות, וואס יעדער האנדווערקער מוז וויסען

צענטראלע פאר די האנדווערקער פון גאנץ פוילען זאל געשאפען ווערען אין וואַרשא

דער ראט פון די האנדווערקער־קאמערן פערנעמט זיך לעצטענס מיט דער פראגע וועגען ארגאנזירען א קאפעראטיוו באנק פאר האנדווערקער. לעת עתה זענען נאך די שעפער פון פראיעקט נישט דורכ־געקומען וועגען כאראקטער פון דער באנק און ווער עס זאלען זיין אונטער מיטגלי־דער, אבער ווי די האנדווערקער־קאמער אונפארמירט אינז זאלען בקרוב שוין גע־קלובען ווערען דעקלאראציעס און עס זאל־לען נעמאלט ווערען וועגען שריט צו ארגאנזירען, וואס זאל בערינגען בום־לעלוויז אלע האנדווערקער פון פוילען, הגם און דער ערשטער צייט וועט די באנק זיין מעטיג נאר אין וואַרשא. שפע־טער זאל געשאפען ווערען א רעזוזיאנס־פערבאנד און דאן וועט די באנק ווערען א צענטראלע פאר גאנץ פוילען.

דער ראט פון די האנדווערקער־קא־מערן בעמיהט זיך גלייכצייטיג, אז די באנק זאל בעקומען מלוה־קרעדיטען. צו וועלען יודישע האנדווערקער געגעבען עפעס פון דער געפלאנטער באנק, בלויבט אפצוואַרטען.

* * *

אינספארט־מאנטיגענטען

דער ראט פון די האנדווערקער־קאמערן פערנעמט זיך אויך מיט דער פראגע, ווען אזוי מעגליך צו מאכען, אז די האנדווערקער זאלען קאנען האבען אנ'אינ־עומשפרעכענדען אנטייל אין די אינ־פארט־קאנטונגענטען, אין צוזאמענהאנג מיט דער פערפלוכטענדער רעגלעמענ־טאציע פון לעדער־אומפארט.

* * *

צוויי פראנ. פראטעסטירטע וועסלען צווישן האנדווערקער

אין רעזולטאט פון א גענוי דורכגע־פיהרטער אנקעטע האט דער ראט פון דער האנדווערקער־קאמער פעסטגע־שטעלט, אז סך־הכל מאכט אויס די צאהל פראטעסטען אויפ'ן חשבון פון דער מלאכה נאר 2 פראצ. די צאהלבארקטיט־שטופע פון די האנדווערקער אין בכן זאהר א גרויסע אין דאס וועט זוכער האב־בען א ווירקונג בעם בעקומען מלוה־קרע דומען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט א ר־לעגאציע פון יודישע און קריסטלעכע האנדווערקער אונטערזוינגרט אין דער „באנק גאספארסטוא קראיאווענא" וועגען קרעדיטען פאר האנדווערקער, אנ־ווענדונג, אז די האנדווערקער צאהלען פונקטלוך זווערע וועקסלען.

פייערליכע ע"עפנונג פון צעך פון לאדזער האנדווערמער, יובילערען, זייגער־מאכער גראווירער אין גאלדשמידען

שבת צו נאכט דעם 5. ד.ח. אין אין לאקאל פון צענטר. יוד. האנדווערקער־פערבאנד (פאלודניאיא 4) פארגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון צעך פון לאד־זער האנדווערקער־יובילערען, זייגערמא־כער, גראווירען אין גאלדשמידען.

צו דער פייערונג זענען געקומען דער פרעזידענט פון לאדזער האנדווערקער־קאמער זארושיצקי, פרעזעס פון דער האנדווערקער־צענטראלע לאוונוק יאעל, פרעזעס פון האנדוו.־ראט מ. פיין, וויצע־פרעזעס פון צענטר. האנדוו.־פערבאנד, אנגוש. זשעלונסקי, ווי אויך פארשטע־הער פון אלע צעכען בם דער צענטראלע אין פארשטעהער פון קריסטלעכן יובי־לערען־צעך און די ראממענער פון דער האנדווערקער־קאמער.

די פערזאמלונג עפענט דער פארשטע־הער פון דער אונדיסטרוע־מאכט, ד"ר לוקאשעוויטש, וועלכער לארענט אנן אלס פארזיצער פון דער פערזאמלונג ראטמאן שריבען.

ראטמאן מ. פיין גוט אויבער א בער־בכט פון די קאנפערענצען, וואס ער האט גע־ריפען פון בונדע צדדים, פרי צו פערא־נונגען זיי אין נישט דערלאזען צו עפענען דעם נעעם צעך. ווי עס ווייזט זיך ארויס איז נישט קוקענדיג, וואס די פארשטע־הער פון נעעם צעך זענען אויף אלץ אינ־גענגען, האט דאך דער צווייטער צד נישט דערלאזט צו א פערא־מנונגען.

אויש זשעלונסקי בעגריסט די פער־זאמלונג אין העברעאיש אין פוילישן.

פרנם ראובן האפמאן בעגריסט די פער־זאמלונג אין נאמען פון דער ציוניסטי־שער ארגאנזאציע.

נאכ'ן בעגריסען פון אלע פארשטעהער פון די קריסטלעכע אין יודישע צעלע, האט דער האנדווערקער־קאמער פון וויטעבסק אויס די פערזאמלונג אויס־געוועהלט ראטמ. ש. סענדראוויטש. אלס עזרע־פרעזעס פון צעך. שפעט פינאנט ווערט די פערזאמלונג געשלאסען.

ראדיא פראגראם

דינסטאג 8 מערץ

לאדז (233,8) 11.45 פוילישע פרעסע איבערזיכט, 11.58 שעה־צייכען און טעג־פראגראם, 12.10 גראמאפאן־פליטען, 3.25 פארטראג. 3.45 געלד בערזע און קאמיגיקאט פאר שיפער און פישער, 3,50 פראגראם פאר קינדער, 4.20 פאר־טראג, 4.40 גראמאפן־פליטען, 5.10 פאר־טראג (ער. פון ווילנא), 5.35 טלמפאני־שער נאכמיטאג־קאנצערט, 6.50 פערשי־דענעס, 7.15 קאמוניקאט פון דער לא־דזער האנדפאלס און אינדוסטרי קאמער און פראגראם אויפ'ן נעכסטען טאג, 7.30 פילם קאלענדאר, שעאטער רעפער־טואר און גראמאפאן־פליטען, 7.45 ראַ־דיא פרעסע זשורנאל, 8.- סעליעטאן, 8.15 אפאפיעער קאנצערט פון ראדיא אָרקעסטער, 9.55 טעכנישער אפאט־קאס־טען, 10.10 שאפונגען פון אמאליגע מו־זיק מייסטער, 10.40 ביילאגע צום ראַ־דיא פרעסע זשורנאל, וועטער און פא־ליצעי קאמוניקאטען, 10.50 טאנץ־מ דיק.

יונג מעדעל בעגעהט זעלבסטמארד

(§) אין דער וואוינונג פון איהרע עלטערן אויף נאוואקא 16 האט געברויכט בעגעהן זעלבסטמארד דורך אויסטרינ־קען זעלץ־זויערע די 17־יעהריגע אוי־געניא וויצטשארקאווסקא. אין א האפ־ניגנסלאזען צושטאנד איז זי אפגע־פיהרט געוואָרען אין שפיטאל. די סיבות פון פערצווייפעלטען שריט איז אוס־בעוואוסט.

טעאטער און קונסט

קינדער־פארשטעלונג אין טעאטער „פאפילארני"

מארגען מומואר 4 נאכמיטאג קומט פאר א ספעציעלע פארשטעלונג פאר יו־דישע שול־קינדער. געשפילט וועט ווערען די פאנטאסטישע מעשה „דער פערשאל־מענער קענג".

פון לעניאן א.ג. פון פולק. בערעק יאסעלעוויטש

די טעג האט בעזוכט דעם לעניאן אויף אנ'אונספעציע דער געגראל אלשונג, ווילטשונסקי, וועלכער האט אויסגערוקט זיין צופרידענהייט פון דעם נימען שטאנד פון לעניאן.

אויף דער פראגע פון געגראל, צוליב וואס ער איז ארעסטירט אין לעניאן, האט אונגער פון די אובענדיג געגענפערט, אז כדי צו שוצען די גרענצען און גאנצ־קייט פון פוילען, און אויב עס וועט זיין א מעגלוכקייט — כדי אויסצוקעמפען א יודישע מלוכה אין ארץ־ישראל. דער גע־נעראל און געבלובען זעהר צופריען פון דער תשובה.

„נומערוס קלאוזוס"

טאג־קלאנגען

אין מיין קינדהייט האט מיין מוטער מיר פערוווינט, דעם קלאנגעם יידיש, און פול ראזשונקעס און מאנדלען ציגעזאגט מיר אין איהר לודעל...

„לערן תורה, לערן חכמה"
— האט די מאמע מיר געזונגען,
אלמע זוסע ווינע־לודער
ס'און מוט זיי מיר נישט געלינגען...

לאנג פערשוואונדען אין מיין קינדהייט
ציטען לויפען, ציטען שוועבען,
נישט קיין ראזשונקעס און מאנדלען
האט דאס לעבען מיר געגעבען...

אין צום קוואל פון תורה, חכמה,
איז פערצאמט מיר אלע וועגען,
שמונער, גרויסע, שווערע שטיינער
פאלען מיר פון דארט אנטקעגען...

יא, מיין חשק צו דער תורה
האלט מען פאר א גרויס חסרון...
מאמע, דיינע לודער זענען
מיר מקוים נישט געוואָרען...

גראת־קאלי

רעגירונגס־בעשטעלונגען פאר לאדז

א רייה גרויסע לאדזער פירמעס וועלען צושטעלען כחורות אויף מונדירען, מאנטלען און כאצען

(§) אין צוזאמענהאנג מיט'ן בעשלוס פון עקאנאמישען קאמיטעט בעים מיניס־טארען־ראט צו פערפלוכטען אלע טלוכה־רעסארטען, אז בעי רעגירונגס־בעשטעלונ־גען זאלען געגומען ווערען אין בעטראכט הייניטיגע אויסארבייטונגען, האט דאס קרוגס־מיניסטעריום געמאכט אין לאדז בעשטעלונגען בעי פאלגענדע פירמעס: מיך אויף מיגרוזען בעי די פירמעס ס. אינזערט, א. פרוסאק, ה. לאנדסבערג, א. ג. בארסט און ס. פארטשונסקי.

מיך אויף מאנטלען בעי די פירמעס: אינזערט, פרוסאק, שווינקערט, לעאן־האַרדט, וועלקער און נורבארט.

פעלר־כאצען בעי די פירמעס: פרוסאק און אינזערט.

בעשטעלונגען אויף שפיטאל־קאצען און דעקען צו זאמלען האבען בעקומען אויסמאכען בין 84 מיל־זענער קולא געוואשענע וואל און 250 מיל־זענער קולא אנגעוואשענע וואל.

אפשטעלען די עקסמיסיעס אויף נאך 2 חדשים

פארערו די פראפעסיאנעלע פעראיינען

(א) דער ראט פון די פראפ. פעראינ־גען האט געלאזען אויף א זוצונג בע־טראכט די פראגע וועגען די עקסמיסיעס, וואס שטעהען פאר דעם 1. אפריל פיל ארבייטער־פאמיליעס און לאדז אלס פועל יוצא פון דער גרויסער ארבייטסלאזיג־קייט.

צוליב דעם, וואס די שטאט־פערוואל־טונג וועט נישט זיין בכח צו פערוואלטען אלע עקסמיסיעס מיט דירות, וועט זיי אויסקומען צו וואוינען אינטער'ן פרייען הימעל.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט דער ראט בעשלאסען ארויסצושיקען א מעמא־ריאל צום מיניסטאר־ראט, אין וועלכען עס וועט אנגעוויזען ווערען אויף דער דראהענדער לאגע און עס וועט געפע־דערט ווערען צו פערלענגערן דעם טער־מין פון נישט ארויסגעבען קיין עקסמי־סיעס אויף ווייטערדיגע 2 חדשים.

דער אנדווערקער־לעבען

ביעלסקער און ביאלוסטאקער פורמעס.

אין די אלע בעשטעלונגען מוזען פער־נוצט ווערען 25 פראצענט הימישע וואל, וואס עס וועט אויסמאכען בין 84 מיל־זענער קולא געוואשענע וואל און 250 מיל־זענער קולא אנגעוואשענע וואל.

יידישע לעבען אין פוילען

ד"ר יעקב

דאס ציוניסטישע לאדז, דאס יודיש ארבייטענדיגע לאדז, נעמט היינט אויף א חשובן גאסט, איינעם פון די פיה־רענדע ציוניסטישע פערזענלייכקייטען, איינעם פון די בעליבסטע יודישע אר־בייטער־פיהרער, בעריל לאקער.

בעריל לאקער איז נישט קיין פנים חדשות אין לאדז. דאס יודישע לאדז האט שוין נישט איינמאל געהאט די געלעגענהייט צו הערען לאקער'ן, יע־דעס מאל, ווען לאקער האט בעזוכט אונזער שטאט. האט ער ארייגגעבראכט א שטיקעל אויפלעבונג, א געוויסען אויפברוך אין אונזער געזעלשאפטליכ־קייט.

דאסמאל קומט נישט לאקער, ווי ביז אהער בלויז אלס ארבייטער־פיה־רער, נאר אויך אלס לייטער פון פא־ליטישען דעפארטאמענט ביי דער ציו־ניסטישער עקזעקוטיווע, וועמענס מי־גליד ער איז.

מיר וועלען דעריבער האבען די גע־לעגענהייט צו הערען, ווי אזוי די איצ־איגע ציוניסטישע עקזעקוטיווע קוקט אויף דער איצטיגער לאגע אין ציוניזם און ארץ־ישראל, בלי־סך וועלען א סך שפקות אויפגעקלערט ווערען. אבער קודם־כל וועט לאקער זיכער געווייזען צו צוטרייבען די שווערע כמארעס, די שווארץ־זעהער, פון מאנכע ציוניס־טישע רעדנער, וואס מיר האבען לעצ־טענס געהערט אין לאדז, וועלכע האב־ען נישט געזעהען קיין אנדער תרופה פאר'ן ציוניזם, ווי א וועלט־מלחמה.

* * *

לאקער איז איינער פון די יודישע וועלט־רייזענדער. אט איז ער אין אמע־ריקא, בא לד זעהט מען איהם אין קא־נאדא, איידער מ'קוקט זיך אום, איז ער אין לאנדאן, כאפט זיך איינצווישען אראפ קיין טשעכאסלאוואקיי, רומעניען, רא איז ער אין פוילען, מארגען אין דייטשלאנד, וחזר חלילה. ער קרייצט ארום דעם כדור־העולם אהן א טעקע אין האנד, בלויז מיט'ן שטארקן ווארט, מיט'ן גוויסען גלויבען און מיט דער מעסטער איבערצייגונג, אז די אידענען, וועלכע ער דינט און פרעדיגט, וועלען ווערען פריהער, צי שפעטער דער קנין פון גאנצען יודישען כלל.

מיר האבען נאך אזעלכע וועלט־ריי־זענדער. כמעט אלע מיטגלידער פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע געפ־נען זיך מעהרסטענטייל אינטערעסענט, אבער, בעת אנדערע מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע בעצוועקען א חיץ

די פערקויפטע פרוי

שפאנענדער ראמאן פון יידישען פאמיליען־לעבען אין פוילען.

נאכדרוקן פארבאטען. אלע רעכטן פארבעהאלטען. פון לעאן גאלדמאן

(76־טע פארזעצונג)

עפעס א קלאר געפיהל האט איהם געזאגט: רוזשעלע לעבט!

אבער וואס זאל ער איצט אנהויבען? זאל ער איהם פערזיכערן, אז יענע וועלכער ער רעכענט פאר טויט, לעבט אין געפינט זיך נעבען איהם? זאל ער איהם דערצעהלען, אז יענע, וועלכע ער האלט פאר משוגע, איז נישט קיין אנדערע, ווי טאקע זי, רוזשעלע?

ניין, ניין, ער טאר איהם דאס נישט זאגען. פריהער מוז זי אויסגעהיילט ווערען.

איבערלעזען טאר מען זי נישט. אויב זי זאל זיך דא געפינען, וועט זי ווערען פערפאלגט פון די שרעקליכע ערי־נערונגען פון די שווארצע איבערלעבונגען, האט זי איז דא אויסגעשטאנען. א חיץ דעם איז זי ארומגערינגעלט מיט גע־אהר. זי איז קראנק און מ'לאזט זי אזוי פראנק און פרי ארומדרעהען זיך צווישען די מאשינען פון דער פאבריק.

אין ווען קומט זאל געוואהר ווערען, אז די דאזיגע משוגע'נע דרמאנט נישט בלויז אן רוזשעלע'ן, נאר זי איז טאקע אליין, צי וואלט ער זי דאן אויפגעלאזט פון זיך?

ניין. ער וואלט זי נישט אויפגעלאזט און זי וואלט זיך דעריבער קיינמאל נישט אויסגעהיילט.

די דאזיגע געדאנקען זענען אדורך דעם דאקטאר'ס מוח גליצשנעל. צום סוף האט ער ענדליך בעשלאסען קו־מען דער דאקטאר האט זיך ענדליך געפינען אין גארטען, האט ער פרייער אפגעאטמט. ער האט געפיהלט, אז ער מוז רויזעלען האבען אונטער זיין אויסזיכט. ער טאר זי נישט לאזען צו קומען. אבער כדי דאס אדורכצופיה־רען, מוז ער אננעמען, וואס ניכער א פעסטען בעשלוס, וויל עס קען ווערען צו שפעט. קומען קען אין דער גיס־טיג־קראנקער נאך א מאל דערקענען רויזעלע'ן.

מיין אונטער די זילבערנע וואלקענס אין הימעל איז ארויסגעשוואומען א טולע לבנה. ארום איז געווען שטיל און מ'האט נישט געזעהען קיין לעבעדיגע נשמה.

ווען ער זאל ווארטען ביז מארגען, קען זיין פלאן צוצוגעמען רויזעלען צושטערט ווערען.

וואס וועט זיין, אז מארגען וועט קומען מ'ר'ן אויך אייג־מאלען, אז די גיסטיג־קראנקע איז רויזעלע?

דאן וועט ער זי שוין נישט לאזען אויפקעמען.

עס איז דעריבער נישט קיין אנדערן אויסוועג. רויזעלע מוז שוץ מיט איהם קיין לאדז. מיין דארט וועט ער זי ארייגעבען אין א סאנאטאריום.

אין דער ערשטער מינוט איז דאקטאר גרינשטיין אליין איבערראשט געווארען מיין זיינע אייגענע געדאנקען און, דער עיקר, האט ער געטראכט וועט זיין שוער איהם אדורכצופיהרען.

וועט דען די גיסטיג־קראנקע הילן געהן מיט איהם? אין ווען זי וועט יא הילען געהן, טאן וואו וועט ער זי דערהיל איבערלאזען, ביז ער וועט אויפקומען מיין וואר־שע.

און וואס לענגער ער האט געקלערט הערען דעם אלעס, אלץ מעהר האט ער איינגעזעהען, אז ער מוז עס טון, און גלייכצייטיג איז איהם געוואקסען די דריסטקייט אויסצופיהרען דעם פלאן.

(פארשוצצונג פאלגט)

אינטערעסאנטע וועלט-נייעס אין בילדער

די ערשט-עפענטע לייפציגער מעסע

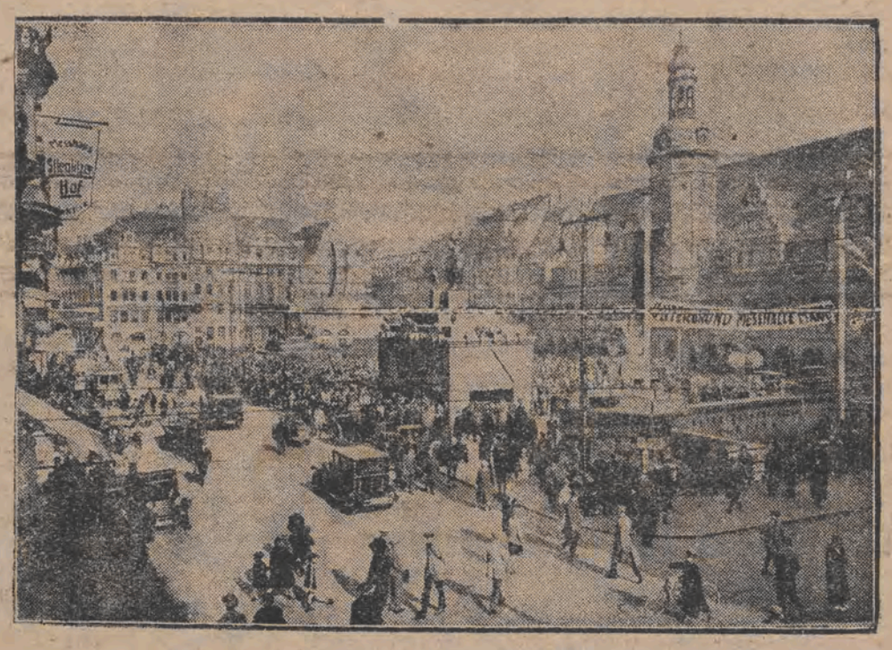

א בילד פון מארק-פלאץ אין לייפציג מיט רעקלאמע-בנינים בעת'ן יאריד.

דער רהיין אלס וואסער פאר גרויסע שיפען

זיי ט[illegible]ן, איך די ארבעל הערצלעך אין די פרעדיגען ליבע צום נאהנטסטען. אזא מעראיין איז געגרינדעט געווארען אין וואַרשא.

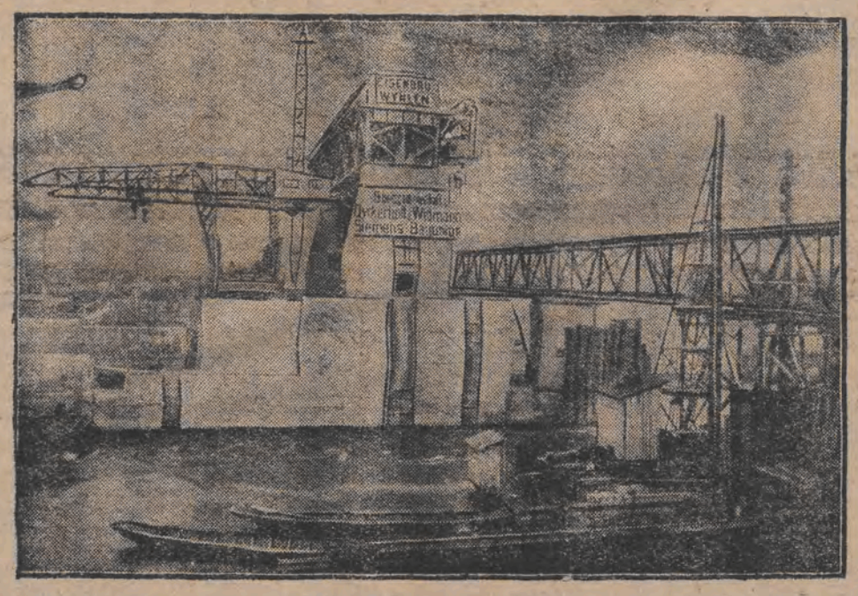

א גרויסער קאנאל איז אדורכגעפיהרט געווארען פון דעם רהיין מעגליך צו מאכען א רע-גולערען שיפס-פערקעהר צווישען דייטשלאנד, פראנקרייך און שווייץ. אויפ'ן בילד זעהן מיר די גראנדיעזע דעמבעס 38 מעטער הויך אין אנדערע מאדערנע איינריכטונגען.

קלאנג-קינא-טעאטער
RAKIETA
SIENKIEWICZA 40.

היינט און ווייטערע טעג
MAURICE CHEVALIER
וועלכער רייסט מיט דאס פובליקום מיט זיינע לידער
אין דעם גראנדיעזע פאראמאנט-פילם א. נ.
„קאוויארענקא"
אין

קלאנג קינא-טעאטער
„CORSO"
זשעלאנא 2/4
דער זאל איז גוט בעהייצט און ווענטעלירט.

היינט און ווייטערע טעג!
1) צום ערשטן מאל אין לאדז
„אויף דעם געהיימען וועג"
א פרעכטיגער פילם פון לעבען אויף די פרער-יעס פון ווייטן מערב מיט דער בעט יילינג פון
Arlette Mareral, Jack Holt
אנהויב פון די סעאנסען אין די וואכען-טעג 4 נאכמיטאג, שבת, זונטאג און חגאות 12 מיטאג אויף דעם ערשטען סעאנס זענען די פרייזען ערמעסיגט: לאזשי 1 זל., I און II — 60 גר. III — 40 גר.

גרויסער רעוועלאציע דאפעל-פראגראם!
היינט און ווייטערע טעג!
2) **„דאס מיידל פון מאנטפארנאס"**
הויפט ראלן: **Gertruda Laurence, Joe King**
הערליכער פילם פון לעבן פון פארי-זער אונטער-גאסן-גאנג-לאקאלן א.א.

קלאנג - קינא
ZACHĘCA
זגיערזשער-גאס 26.
היינט און טעגליך!
ערשיטערענדע אויטא-קאטאסטראפע! שעהנע לאנד-שאפטען פון סיציליען! צויבערענדע ליבעס-פאר
Marie Bell i Jean Murat
אין שטארקען ערטישען קלאנג קונסט ווערק א. נ.
אונזער איז די נאכט
רעזשי פון בעריהמטען העני רוסעל.
אינטערנאציאנאלע אויטץ-געיעגען. -:-
נאהענטסטער פראגראם: „נעפעהרליכער גן עדן".
אנהויב פון די פארשטעלונגען: טעגליך פון 4 נ.מ. שבת, זונטאג און חגאות 12 א. ייעזער מיטאג. דער זאל איז גוט בעהייצט.

דרוקזאכען
ווערען שנעל און פראמפט אין דער פינסטער אויפ-פיהרונג אויסגעפערטיגט.
קלעפסידרעס
צו זעהר ביליגע פרייזען ווערען אין פערלויף פון 1 שעה געדרוקט אין אויסגעקלעפט אין דער גאנצער שטאט.
פוכדרוקערייי
ע. און מ. האמבורסקי
פיעטריקאווער 16. טעל. 100-47
פאכטער: מ. ב. ווייס

צו פערמיטען
צום שלוסען פיר צוויי פערזאנען ביי אנשטענ-דיגער פאמיליע. צעגיעלניאנא 38. ווו. 24.

א צימער
אין דער נעגענד פון נאוואמיעסקא גאס צו קאן זיין אויף חידש-געלד ווערט געזוכט.
צו ערפאהרן ביי וואלקאוויטש, נאוואמיעסקא 24

קומט ביי דיר עפיזס פאר?
ערעט אהן אויף א רגע און די וועסט געפונען א בעריהרונג צו דיין שווער געמיט ביי דעם בעוואוסטען העל-זעהר פייסטער
מ. נעלסון, פאמארסקא 11
ווו. 4|5 פראגט 2-טער שטאק.
וועלכער האט זיך קונה שם נעווענען מיט זיין וויסענשאפטליכע עקספערימענטען אין פערלויף פון זיין 30 יעהריגער פראקטיק. הייסט צו זע-נען אלע געהיימניסע זאגט נעמען ווער עס איז דיין שונא און א פריינד קענסט דיך גענוי איי-פארמירען אין יעדער אנגעלעגענהייט, טרעפט דיין פערגאנגענהייט, געגענוואר און צוקונפט ערטיילט די בעסטע עצות און אנווייזונג וועגן פרעמדע פערזאנען, טרעפט פון פאטאגראפיעס ווען עס פעהלט דיר ווילענסקראפט, א שרעק אדער רעפרעסיעס ביזט אה; חשק און אפאטיש צום לעבען, ליידסט מאראליש, ווייסט נישט ווי אזוי אויסצוביעסערן דיין לעבען, און אין האנ-דעלס און אנדערע פערוויקעלטע אנגעלעגענ-הייטען, צעגער נישט און קום באלד צו מיר, וואו דו בעקומסט גלייך א גוטע און געשרייב עצה וואס וועט דיך ארויספירען אויף א גלייכען וועג. איך נעם אן פון 10 פריה ביז 10 אוועגט

אויגען = קליניק
מיט שטענדיגע בעטעז פון
Dr. B. Donchin
פעטריקאווער 90 טעל. 72-221
נעמט אן שטענדיגע אויגען = קראנקע (צוועק אפעראציע א.אז.וו.) ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9—1 און פון 4—7.30 אוועגד.

שרייבען שעהז און שנעל
לערנט אויס דער בעריהמטער קאליגרא ל. בערמאן אין 15 לעקציעס, אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען א יודישען בריף אין 15 טעג, אפילו דעם וואס קען גארניט. די עלטער שפילט קיין ראלע ניט.
זאוואדזקא 19 | שט. פר

א יונגל פון א יאהר
איז צו פערקויפען
צו ערפארן ביי משה קאכאנעק, לאגעוניצקא 8

2 מאנגלען צו פערקויפען מיט א וואו-נונג פון 3 שטובען און איך גיבן א גומען פונקט ערפאהרען צעגעלניאנא 33.

4 בילאנס-שטאנצען
צו שטאנצען אייזען און בלעך ווי אויך 2 זעג-מאשינען פאר בלאכאזשעס צו פערקויפען.
ערפארן: בודקאווסקי, וויסכאדניא 51 פון 2-12 מ.

INKASENT otrzyma stałą posadę za wypożyczenie 500 złotych. Oferty skierować do admin. pod „Profit".

צו אנ'איינגעפיהרט
אינקאסא-ביורא
ווערט געזוכט א שותף מיט 500 זל. אפערשען אנצוגעבען אין אדמ. פון „לאדזער טאגעבלאט" אונטער „אינקאסא".

צו פערקויפען
א מעכאנישע פאבריק פון 12 ענגלישע שטיל שמולע און ברייטע ווי אויך א קראפט שער-מאשין און א שרייב-מאשין, אפערטען אב-צוגעבען אין אדמינ. אונטער „ראזענצווייג".

סיוערטגעזוכט
א יונגערמאן, וואס קען שאפן לוין-ארבייט צו בעשרייבען א קליין קראפט פאבריקעל פון א פאר ענגלישע שטול, אלס שותף. אפערשען אין אדמינ. אונטער „שטיינמאן".

א קוואליפיצירטער
הערן-שניידער
זוכט א פאסטען. צו ערזארן אין אדמינ.

צוליב אבריזע
פערשידענע מעבעל און הויז-געשיר ביליג צו פערקויפען.
וויסכאדיא 66, ווו. 23.

2 פארצעלען
אין פאדעמביע
טראמווייי-סטאציע טושין-וואלד, אויף גינסשיצ בעדינגונגען זאפארט צו פערקויפען.
צו ערפאהרען: טעלעפאן 210-10.

קויפט נור פון די וועלט קוועלע
גרויסער אויסוואהל
שפאציר-וואגענס
אייזען - ניקעל
בעטען
מאמראצען
ספרענזינגאוט „Patent"
וויזימאטשקעס
אמעריקאנער
צו צעקומען אין פאבריקס-לאגער
אין הויף „DOBROPOL" Łódź, Piotrkowska 73

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
ז ז אוו אדזקא 1.
נאר פאר ע. ערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע אנזייען פון בלוט און אויספלוס אויף פיסילים און טריפער, קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאנישע און נערוועז-קראנקהייטען.
קחארץ-לאמפ-עלעקטרישער הייל-קאבינעט - מאסעטיס.
טעמיג פון 8 פריה ביז 9 אהנד
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכט.
בעזונדער חארפע-ציעער פאר פרויען.
וויזיט 3 זלאטעס

עברי דורך 3 חדשים
פון א. ב. ביז עברי און דאוונען דורך 3 חדשים ווערט געלערנט מיט קינדער פון 4 יאהר אן, דורך מלמדים ספעציאליסטען אינ'ם בעוואוסטן רעליגיעזען
גן-ילדים פרעבעל-שול
ביים בית-ספר „תורה ודת"
פלאץ וואלנאשטשי (נייע-שטאט) 6
קינדער פון 4 ביז 8 יאהר ווערן א היים-געפיהרט דורך א ספעצ יעלען מענש. איינשרייבונגען ווערן אנגענומען פון 11—1. פריה

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל-ארצט
פאר הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען
נעמט אן פון 8-9,30 פריה, פון 1.30-12.30 נ.מ. און פון 5 ביז 9 אוה. זונטאג פון 9 ביז 1 בייטאג.
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

צו דינגען אין פערינגען
פערשידענע וואלינגען און אלעס צו דינגען אין פערינגען, אויך אין אנדערע ווערקשטעטן, ווענדט אייך צו דער פירמא
„LOKUM"
אין דער פערינגער ריסן-פאבריק פון לאזאר
אויגוסטאוסקי 62, אונטער דער אדרעס
מאנדאלבאום
טעלעפאן 166-15 אויפן 8 ביז 8 אוה.

Odpowiedzialny Red.-Wydawca: [illegible]
Drukarnia Ed. i M. Hamburskich, Łódź, Piotrkowska 16. Telefon [illegible]